

Handwritten scribbles and numbers in the top left corner.

Handwritten numbers: 434

Handwritten numbers: 018 and 027-24

СЛАВОЛЮБЕЦЪТЪ

ИЛИ

МИНИСТЕРСКА КРИЗА

ДРАМА ВЪ ПЕТЪ ДѢЙСТВИЯ

отъ

Eug. Scribe

ПРѢВЕЛЪ

Никола П. Поповъ,

прѣподаватель на българский езикъ въ Варн. държавна
реална гимназия.

Handwritten number: 384

ИЗДАВА

КНИЖАРНИЦАТА НА В. БОЖИЛОВЪ

въ Варна

1885.

Прочела: Маша
9-7-9324

Л И Ц А :

Георги II, Английски кралъ.

Робертъ Валполъ, първъ министръ.

Хенрихъ Шортеръ, неговъ племянникъ.

Найборугъ, старъ лѣкаръ.

Маркита, негова дъщеря.

Цецилия, дъщеря на графъ де Сундерландъ, близна (докладчикъ) на кралицата.

Кралски извѣстителъ.

Слуга Найборуговъ.

Просители. Служащи.

Събитието е отъ 1736 год.; първото дѣйствие става въ дома на Найборугъ, другитѣ четире въ Виндсорскій замокъ

ДѢЙСТВИЕ I.

Стая въ Найборуговия домъ. Врата отзадъ и отъ странитѣ;
прозорци отъ странитѣ.

ЯВЛЕНИЕ 1.

Найборугъ. Маркита.

Найб. (Сѣди до масата отлево). Проклетий Лондонъ съ тоя си вѣченъ шумъ! Какъ може тукъ човѣкъ, лѣкарь, който мрази всѣка глѣчка, да се занимава! Моля ти се, затвори прозореца.

Марк. (затваряеки прозореца). Ей сега, сега, тате. Тая глѣчка иде отъ прѣдградието, отъ голѣмата площадь, гдѣто се събиратъ днесъ избирателитѣ.

Найб. Съвсѣмъ излишна глѣчава.

Марк. Щѣла бихъ да знамъ, като кой ли ще се избере.

Найб. Моля ти се, що ти трѣбва тебѣ туй?

Марк. Нищо! но не ли знаете, че обичамъ да слушамъ новини.

Найб. Доволно ще ги имаме! Ти знаешъ, че въ Англия, кога ставатъ избори, лѣкаритѣ всякога иматъ работа доста; до довечера навѣрно ще ми до-тътрѣтъ нѣколко сначкани или съ пукнѣти глави.

Марк. Боже мой!

Найб. Да, туй е избирателна свобода! (сочи къмъ стола до себе си). Ела, сѣдни при мене.

Марк. (сочи къмъ книгата на масата). Да ви четж новото произведение ли?

Найб. Остави го. Гледамъ, че ти се ще да се отдалечишь отъ прѣдмѣта, върху който по-напрѣдъ говорихме; но азъ нѣма да го оставя. Защо не щеш да земешъ сирѣъ Тома Кинстона, своя братучедъ?

Марк. Защото е още младъ; нѣма още никаква служба, никакво положение.

Найб. Адвокатинъ е!

Марк. Но колко мълчеливъ, дума непродумва.

Найб. (живо). Неговори въ палата, то е истина! Ама пъкъ на друго мѣсто доста и доста; той е отъ опозицията.

Марк. То е лошо срѣдство, да си въ опозиция и да тръсишь служба, та да си устроишь положение.

Найб. Понѣкога, да. Но пъкъ ако би тѣй нѣкакъ на сполучи добро мѣсто, да ти прѣдложи ей тѣй нѣколко хиледи лири стерлинги, тогазъ, какво би рекли ний?

Марк. Рекла бихъ, че по-обичамъ да останжъ свободна.

Найб. То естъ сега?

Марк. Всѣкога! Чудно ли е? Кой мжжъ ще ми замѣни щастieto, на което се наслаждавамъ при васъ? Незнамъ трудъ, незнамъ безпокойствие, само вий си го правите, и то все зарадъ мене; по цѣлия свѣтъ нѣма по добръ баща; вий правите всичко, що пожелаля.

Найб. Всѣкога тоже не. Никога немогжъ се примири съ твоята мисль, дѣто искашь да останешъ свободна. Ти да останешъ стара мома! Колко пжти вече съмъ сънувалъ твоя годежъ, който ми е постоянно въ ума, и зетя, когото още не съмъ намѣрилъ,

но когото още отъ сега обичамъ, моитѣ унучета, които да милвамъ ще ми бжде най-голѣмото щастие. Но Маркитко, ти никога нищо не разсѣждашь, като всѣка на твоитѣ години; ти никога непомислювашъ, че ний не сме богати, да, че ний сме бѣдни.

Марк. Но, но! Що си нѣмаме? Какво повече искаме?

Наиб. Ти ме знаешъ; самъ за себе си не съмъ славолюбивъ, но за тебе. Всички, съ които съмъ заедно възпитанъ, всичкитѣ ми другари отъ Камбриджескиятъ университетъ достигнахъ голѣмо щастие на свѣта: станяхъ богати търговци, лордове, генерали, министри; азъ останяхъ лѣкарь въ единъ малкъ градецъ, въ бащиното си гнѣздо; живѣхъ помежду гражданитѣ, безъ да имъ принесъ нѣкои особни заслуги, само дѣто имъ съмъ пазилъ живота, до когато е било възможно; и тѣй съмъ я каралъ чакъ до сега, когато си порастнахъла и трѣбвало е слѣдователно да се грижъ за твоето възпитание. Има петъ години, откакъ съмъ въ Лондонъ, въ отстраненъ участъкъ, гдѣто динъ слабо познайнство съмъ направилъ въ по-горнитѣ кржгове; работницитѣ, студентитѣ, бѣднитѣ офицери, тѣзи честни хорица, които съмъ цѣрилъ, сж моитѣ приятели; защото — туй запомни — ниската кжщица дава горѣща любовъ, но пари малко. И тѣй, мила дщерко, трѣбваше да зазаломя перото, та да ти приготвя каква-годѣ прика. Пишъ отъ врѣме на врѣме по нѣкоя политическа брошурка, а тѣ, слава Богу, добрѣ се продаватъ. Но и тѣй понеже отъ день на день гоня да стигнъ майка ти, понеже се приближавамъ къмъ смъртъта . . .

Марк. (Затика му устата). Ахъ, туй никакъ не съмъ помислила. (сърдито). Защо ми казвате туй?

Найб. Маркитко!

Марк. Туй е първъ пжтъ, дѣто ме наскърбявате; никога не си билъ тѣй лошъ! За мренье да мислишь, сега!

Найб. (Иска да я успокои). Е, е! само ми се несърди, хичъ азъ умирамъ ли!

Марк. Тѣй ми се харесва! Какъ тѣй ви е влѣзла такава мисль въ ума?

Найб. То е твоя вина! Ставамъ противъ волята си скърбенъ, когато —

Марк. Когато?

Найб. Когато видя тебе скърбна. Когато напо-слѣдъкъ те видѣхъ тѣй, помислихъ си: Що ли я аджеба мжчи? Азъ на-да-ли ще съмъ. То е навѣрно нѣкоя тайна, която крие отъ мене, нѣкоя мжка на сърдцето —

Марк. Азъ?

Найб. Но да! на твоитѣ години то е съвършенно естествено! Обаче ти би трѣбвало да ми кажешъ туй нѣщо, чедо, азъ немогъ да се досѣтя.

Марк. Наистина, казала бихъ ви го, ако да бѣше нѣщо такова и ако да го сама съзнавахъ; но за право, милий тате, мене ми се чини —

Найб. Че бихъ се азъ билъ мамилъ?

Марк. Наистина!

Найб. Е пжкъ, и не би било нѣщо чудно; на насъ лѣкаритѣ то се често случавя. Слѣдствието прочее на нашето съвѣщание за Тома Кинстона би гла-сило, че —

Марк. (ласкателно). Да оставимъ веке, да не мислимъ за туй.

Найб. Е добрѣ, да не мислиме за туй. А що да му режъ, когато ще му откажж?

Марк. Щото ви дойде тогазъ на ума.

Слуга. (Донося такъма за чай).

Наиб. Гледамъ, че въ туй нѣщо ми оставяшь свободна воля. Да знаехъ поне, какъ да му послая отказванието съ нѣкоя добра новинка; да имахъ ей тѣй малко власть да му помогнѣ да получи длъжността, която иска.

Марк. (Прикарва стола наляво и налива чай). Ако да искахте, то би било за васъ твърдѣ лесно.

Наиб. Какъ тѣй?

Марк. Една дума отъ васъ на вашия старъ другаръ отъ университета, Роберту Валполу —

Наиб. На първия министръ? Никога!

Марк. А защо не? Не е ли билъ твоя баща, докторъ Найборугъ, неговъ учителъ? Не сте ли заедно възпитани въ Камбридже? Не сте ли били вѣрни приятели?

Наиб. Да, тогава, когато бѣше той простъ студентъ на богословието и азъ на медицината, тогава имахме и каса обща; но отъ онуй време —

Марк. Отъ онуй врѣме! Каква несправедливостъ! Ти не си живѣлъ въ столицата, билъ си далече отъ него, но все пакъ той ти е писвалъ, когато започнѣлъ да успѣва въ повишение на чина си.

Наиб. И това е право; но моето перо тоже не е стояло праздно. Отъ кого е онуй съчинение, което се обади въ негова защита, което приписахъ Конгреву и Аддисону, онзи ирландски вѣстникъ, на който писателя никой не знае, нито самия Валполъ; кой съчини тоя листъ, кой? Азъ! Тогава стояхъ въ боя противъ яростта на всичкитѣ партии, цѣлъ свѣтъ викаше противъ него, а той стоеше самичкѣ и борѣше се като мжжъ заслужилъ и рѣшителенъ, а и

наистина такъвъ бѣше той. Бѣше нещастенъ, можехъ прочее да го обичамъ! Но когато видѣ неприятелитѣ си побѣдени; когато видѣ, че пакъ има всичката властъ въ рѣцѣтѣ си, сир. когато станѣ абсолютенъ господарь на третѣ кралства: да-ли си припомни тогазъ той за стария си другарь? Не е ли вече отдавна забравилъ мене, който не съмъ го молилъ нито за служба, нито за чинъ, нито за нѣкакви приходи? мене, който никога нищо не съмъ просилъ отъ министръ, нищо освѣнъ приятеля си? а министрътъ ми го отне! Туй никога нѣма да му простя!

Марк. То е наистина малко немарливостъ отъ негова страна, може-би и незапомнянье! Но пъкъ не си ли и ти малко виноватъ? Въ тия петъ години, откакъ сме тукъ, неможеше ли да поидешъ поне еднажъ при него?

Найб. А защо? Защото той е министръ и че азъ нищо нѣмамъ? че той е голѣмъ човѣкъ а азъ че не съмъ нищо? Той трѣбваше да направи първата крачка, негова длъжностъ бѣше да дойде по-напрѣдъ при мене; на негово мѣсто азъ бихъ навѣрно тѣй направилъ; искочилъ бихъ изъ палата си, тичалъ бихъ да посрѣщна приятеля си, да го прѣгърна, сърдечно да му стисна ржката; то би хважло за мене повече мѣсто, отколкото ако би ме направилъ кралски лѣкаръ! Ама Валполъ хичъ и не разбира такова нѣщо, защото трѣбва да знаешъ, чедо мое, Валполъ е страшно славолубивъ, а славолубието изсушава сърдцето. Прочее, недѣй ми вече говори за него и да си останемъ каквито сме си; никога нѣма отъ него нищо да поискамъ, той не заслужва това. Ела да си пиеме чай.

Марк. (сѣди до масата и подава на баща си чай). Може, може! Но може-би да има покрай него хора, които

би заслужвали, които сж достойни за вашето приятелство, и азъ съмъ увѣрена, че ако бихте се отнесли до лордъ Хенрихъ Шортеръ, неговия племянникъ —

Найб. (пие). Той — то е друго! Той е добъръ момъкъ, той не е непризнателенъ.

Марк. (тоже пие). Истина че не! О, да го чуешъ кога говори за вашитѣ дарби и за грижитѣ, които си полагаалъ за него.

Найб. Голѣма заслуга! рана отъ пушка, строшенъ кракъ! Всѣки отъ другаритѣ ми би го изцѣрилъ, може-би още по-добрѣ и по-скоро отъ мене. Но онуй, което другадѣ не би, ми се чини, нашълъ, то бѣше служителката, която бѣше доста хубава и твърдѣ грижлива

Марк. Кого би незанимавалъ горкий момъкъ, който толкозъ испатилъ и пакъ ималъ толкова куражъ! Ахъ, що съмъ страхъ брала оня день; бѣше около петъ часа заранята. Слушамъ чука се на вратата: „Госпожице, госпожице, двама офицери се били край града подъ зида на вашата градина! Единия носятъ“ — и ето виждамъ лорда Хенриха прѣжълтѣлъ като свѣщъ, цѣлъ окървавенъ —

Найб. Тѣй бива то! Дяволска младежъ, все си е тя. Не съмъ го питалъ никога за причината на дуела, но досѣщамъ се! Нѣкоя интрига, любовни сплетни —

Марк. Интрига, любовни сплетни! Колко недостойно подозрѣние! Лордъ Хенрихъ и любовни сплетни! За таквозъ нѣщо той не е нито способенъ, въ туй съмъ увѣрена; расправялъ ми е той всичкото, и макаръ че е тайна —

Найб. Какъ? На тебе се е повѣрилъ?

Марк. А защо не? Вий наистина сте му строго

запретилъ да ходи, но не и да говори, и въ тия три мѣсеца, додѣто бѣше тукъ —

Найб. Имаште доволно време да си говорите.

Марк. Всеки день; длѣжностъ е да забавлява човѣкъ болнитѣ.

Найб. Да, да! Въ нашата стара Англия не сме таквизъ да подозряваме, както нашитѣ съсѣди на сушата, и оставяме на своитѣ дѣвойки доста свобода, която обаче тѣ никога не злоупотрѣбляватъ.

Марк. Нѣмайте грижа. Да знаехте неговата откровенностъ и честностъ, и колко е простъ и скроменъ, какъ обича отечеството си и колко е преданъ на уйчо си, та и за него той се е билъ, да, милый тате. Билъ въ Нортумберландъ, гдѣто билъ главенъ командантъ; тамъ сръщналъ въ вѣстницитѣ, че първий министръ Робертъ Валполъ, старецъ, като излизалъ изъ засѣданието на парламента, билъ докаченъ отъ нѣкой си пѣлковникъ, лордъ — непомня името му. Тръгва веднага на пѣтъ, безъ да обади нѣкому, безъ да увѣдоми за туй вуйка си. Една заранъ влиза при онзи милордъ и казва съ силенъ гласъ: „Господине“ — непомня вече тамъ що му е реклъ, но било много хубаво, и слѣдствието било, че излѣзли да се биятъ на дуелъ, че лордъ Хенрихъ билъ раненъ; никому обаче за дуела небадилъ, защото кралятъ би билъ отчислимъ противника, ако би се расчуло; тозъ пѣкъ, пѣлковникътъ, въсхитенъ отъ благородната постѣпка на лорда Хенриха, отишълъ при министра и се извинилъ. Тѣй е работата въ сѣщностъ; и още не се срамуватъ да говорятъ, че то било за интриги, за любовни сплетни! (става). Боже мой, тате, азъ васъ необвинявамъ, вий нарекохте това съ лошо намѣрение, но други могатъ го каза, а вий знаете, че гроз-

ното скоро се расчува, и колко обичатъ хората да хвърлятъ укоръ върху младежъта.

Найб. (става тоже). Честъта е възвърнжта; но да оставимъ това. Не ти ли се чини, гаче ли файтонъ се спрѣ прѣдъ нашата вратня?

Марк. Ахъ, той е то, лордъ Хенрихъ е!

Найб. Кой ти каза тебъ?

Марк. Не е мжчно за налучване. Нѣмаме толкозъ клиенти, които би дожаждали съ файтонъ, само той е едничкия. Е хайде, милий тате, недѣй се двоуми, поискай нѣкоя длъжностъ за сиръ Тома Кинстона, моя братучедъ, нека бжде честитъ и да не мисли вече за мене.

Найб. Мислехъ си вече да споменж за туй на лорда Хенриха; но кога е работата за моленъе, чини ми се, гаче ли сж зашита устата ми. Може-би ще бжде по-добрѣ, ако ти се заловищъ за тая работа.

Марк. Мислите?

Найб. Но да, мисля, че би —

Марк. На драго сърдце, то не ще е за мене никакво затруднение. А, ето го!

ЯВЛЕНИЕ 2.

Хенрихъ. Прѣдишнитѣ. къмъ края слугата.

Найб. Станжхте ли вече? твърдѣ скоро искочихте вий изъ гнѣздото.

Хенр. Благодарение на васъ, драгий докторе, че пакъ ме дигнжхте на кракъ.

Найб. По-добрѣ ли сте вече сега?

Хенр. Отлично! утрѣ се надамъ че ще мож по-

рядочно да танцувамъ на придворния балъ, на който съмъ поканенъ отъ кралица Каролина.

Марк. Но туй е твърдѣ непрѣдпазливо.

Хенр. Не правя туй за себе си, госпожице Маркито, не съмъ яко отъ играчетѣ, искамъ обаче да направя честь на баща ви, комуто съмъ длъженъ признателность. Но той е чуденъ човѣкъ, съ него никога не можъ се споразумѣ. Идѣ, милий докторе, ей тѣй, безъ да знамъ, да-ли ще ви бѣде угодно, ако ви съобщѣ нѣщо-си, което едва токо що чухъ. Младийтъ вашъ братучедъ, сирѣ Тома Кинстонъ, ако и да не е, както казахме, отъ министерската партия, назначенъ е отъ сѣдебната палата съвѣтникъ.

Найб. Възможно ли е?

Марк. Наистина за туй вамъ има да благодариме.

Хенр. (смѣе се). Да пази Господь!

Найб. Вѣрно; вий се същате —

Марк. Да, Милорде; тъкмо щѣхъ да ви моля за това мѣсто, което вече ни е великодушно дадено.

Хенр. Дѣйствително?

Марк. Бѣхъ приготвена сега да ви поднесѣ моята просба.

Хенр. (смѣе се). И тѣй, госпожице Маркито, длъжите ми една просба, тая вече не струва. Нѣма вече да имате нужда отъ моята протекция, понеже сега баща ви ще постѣпи въ пѣтя на високитѣ длъжности.

Найб. Какво искате съ туй да кажете?

Хенр. Че съ мъжа стигнахъ до тукъ, толкозъ страшна навалица имаше на изборитѣ, и отъ всѣдѣ чухъ да ехти името на доктора Найборуга.

Найб. Мене, който ни насънѣ непомислювамъ —

Марк. (къмъ Хенриха). Мълчете, моля ви се!

Найб. Какъ? Що е то? Какво значи туй?

Марк. Че други мислятъ за васъ, че моя братучедъ сиръ Тома Кинстонъ и приятелитѣ му отъ оппозицията отдавна още желаятъ да ви вкаратъ въ Народното Събрание; но азъ имъ казахъ: само не говорете прѣдъ баща ми, защото той ще откаже.

Найб. Навѣрно.

Марк И тѣй станъ, та съ вашето име, безъ да ви кажътъ —

Найб. То е лудорил! Мене да избиратъ, моята кандидатура да поставятъ срѣщу министерски кандидатъ, мене, който нѣмамъ ни най-малка надѣжда!

Марк. Мамите се; всичкитѣ сиромаси отъ тоя участъкъ сж ваши клиенти; вий ги цѣрйте бесплатно —

Хенр. А тѣ ви плащатъ съ гласовѣтъ си. Никога не е имало по-естественни и по-справедливи избори. Но азъ не съмъ знаялъ, докторе, че вий сте билъ лѣкаръ на оппозицията.

Марк. (съ надумки). Никакъ, министерски лѣкаръ, туй го знаете вий.

Найб. Лѣкаръ на цѣлия свѣтъ, приятели. Лѣкарството е като вѣрата, неправи разлика и принадлежи къмъ партията на ония, които думатъ: злѣ ми е! Къмъ тѣхъ само принадлежъ. И колко и да е ласкателенъ избора на съгражданитѣ ми, да речемъ, че би съединили гласовѣтъ си за мене, ако и да не вѣрвамъ това —

Марк. Не бихте приелъ — ?

Найб. Какъ другояче? Мислишь, че съмъ неприятелъ на своето спокойствие и щастие, та да приемъ подобна задача? Като лѣкаръ, хората ме уважаватъ, всеждѣ на драго сърдце ме виждатъ и питатъ, и азъ умѣя доста добрѣ да отговарямъ. Въ Народното Събрание би ми не вѣрвало тѣй. Изисква се отъ единъ

прѣдставитель да има дарби, да има готова остроумна досѣтливостъ като готови пари —

Марк. Камарата често дава на вѣра.

Найб. Ама азъ не искамъ. Като лѣкаръ, можъ да бѣдѣхъ приятель на цѣлъ свѣтъ; като прѣдставитель, трѣбвало би да ораторствувамъ, трѣбвало би опрѣдѣлено да се призная къмъ нѣкоя политическа боя, и всичкитѣ тѣли, които крѣщатъ: свободно убѣждение! струпали би се възъ мене, ако да не съмъ на тѣхното убѣждение; хуленъ отъ тѣхъ, осмиванъ, нѣмалъ бихъ вече нито заслуги, нито честь; да, нѣмалъ бихъ вече нито дарби като лѣкаръ, а какво бихъ спечелилъ за всичко това? Титлата: „достопочтенний членъ на камарата“, и по десетина вѣстници на день би ме маскирили! А какво ще стане съ моитѣ болни, ако бѣдѣхъ азъ въ камарата? Какво ще стане съ дъщеря ми? Кой ще се грижи за нейната прика, и какво бихъ можалъ тамъ да спечеля за нея? Слава, че съмъ прѣдставлявалъ Лондонското прѣдградие! Покорно благодаря, господа! славата е хубаво нѣщо, но щастieto е по-скѣпо, и азъ — ще си останѣ у дома.

Хенр. (смѣе се). Вий говорите, милий докторе, като онзи оригиналенъ публицистъ, на когото листчето четохъ тая заранъ, който подъ булото на анонимъ страшна врява дигна. Говоря за спсателя на „Ирландски Вѣстникъ“, който почти отъ година врѣме насамъ се явява въ течението на политиката.

Марк. Дѣйствително?

Хенр. То е дѣло най-много достойно за внимание отъ всичкитѣ, които отдавна вече излизатъ. Съчинителтъ твърдѣ остроумно подиграва като проетъ и шеговитъ ирландски наемникъ всичкитѣ убѣждения, а самъ неявява никакво; държи се тѣй, както вий,

прави се прочутъ съ туй, че нищо не е. Ако да бѣхъ обаче всичкитѣ на такова убѣждение, милий докторе, кждѣ би отишълъ края на нашето отечество? Кой би се заузель за неговитѣ права? Кой би упазилъ свободата му?

Найб. Боите се, че ще останятъ белкимъ мѣстата праздни? Мислите, че ще се свѣршатъ нѣкога славолубивитѣ хора? Попитайте вуйка си, попитайте Валпола!

Марк. (дава знакъ да мълчи). Тате!

Хенр. (твърдо). Валполъ! Некъ си бѣдѣтъ каквито щѣтъ хулитѣ, що сипятъ възъ него, Валполъ е служилъ тридесетъ години вѣрно на Англия. Незащипавамъ тукъ сродникъ, когото почитамъ като втори баща, неговоря тукъ за частно лице; било би лесно да посочѣ добродѣтелитѣ, що красятъ вѣтрѣшний неговъ животъ; говоря за държавенъ мъжъ, за министръ. Недържя ли здраво въ рѣцѣтъ си при двама владѣтели кормило то на държавата? Несъедини ли партиитѣ? И ако мислите, че незаслужва благодарностъ, за дѣто отъ двадесетъ години насамъ държи миръ, че развитието на индустрията е негово дѣло, че знамената на нашитѣ кораби се развѣватъ по всичкитѣ морета, че исплати народния дългъ: то може-би поне да му отдадете вий, който непрѣстайно трѣперяте прѣдъ самата идея за парламентарни бури, безбоязненностъ, която се не бои отъ никакви заплашвания, отъ никакви ненависти, и противостои на всяка кривда и одумка, и която като помисли за сѣдний день смѣло вика: готовъ съмъ!

Найб. То естъ, съ други думи, че непопулярността, която му печели ненавистъ, и надумкитѣ, които му се правятъ, че всичко това въ вашитѣ очи е повече

нѣщо за неговитѣ заслуги, и че искате да го защищавате, каквото и да прави!

Хенр. Туй не казахъ. Даже и вчера, а то не е първъ пътъ, говорихъ противъ него въ камарата на лордоветѣ и гласувахъ противъ неговий законопроектъ.

Найб. Вий че сте говорили противъ Валпола?

Хенр. Да, противъ него, макаръ и противъ цѣлъ свѣтъ, когато съвѣстѣта ми диктува и моето убѣждение.

Найб. Че бихъ се лъгалъ? А отъ коя партия сте? отъ вигитѣ или отъ торитѣ? За народа ли сте или за палата?

Хенр. За Англия съмъ; вървя съ ония, които казватъ: Отечеството! При управлението, което у насъ владѣе, не е подадено веѣкому да блѣщи на ораторската трибуна, или да се отличи съ своитѣ съчинения, туй е извѣстно; веѣки обаче може да бжде добъръ гражданинъ и да изпълнява своитѣ длѣжности. Кѣмъ тѣзи единичката заслуга се отнася моето славолубие. Не търся нито кралска милость, нито благоволение отъ хората; вѣренъ на своето отечество и на неговитѣ закони, за които съмъ се клелъ и които искамъ да защищавамъ, азъ ще бждемъ противъ всякого, който би искалъ да ги наруши, па некъ си произхожда туй похвѣтнуванье отъ високо или ниско, отъ царския палатъ или отъ Лондонското прѣдградие, некъ този, който би искалъ да ни угнетява, се казва кралъ или народъ, азъ ще възстанѣмъ противъ него; защото отъ всеичко най-високо стои отечеството и неговата свобода!

Найб. Дай рѣчка! Отъ днесъ нататѣкъ принадлежъ на вашата партия.

Хенр. А приемате ли?

Найб. Не, не; по други още причини; понеже на туй поприще, ще ми отдадете право, нужно е, да бждж близо до Валпола, а — приятелъ или противникъ — азъ не искамъ вече да го видя, заклелъ съмъ се!

Хенр. Той не е тъй твърдъ като васъ. Когато по-прѣди просихъ отъ него длъжностъ за сиръ Тома Кинстона, трѣбаше, разбира се, да кажъ, че е вашъ братучедъ. Щомъ чу вашето име, стрѣснъ се като човѣкъ, когато се събуди отъ дълго спанье. „Старий ми другаръ Найборугъ!“ извика, че ще дойде, че е въ Лондонъ?“ — „Да, уйчо, отъ петъ години насамъ.“ — „Не е възможно! Ахъ, вече знамъ“, прибави, „дошълъ е въ туй време — тогази, когато има отворено мѣсто“ — Безъ да свърши зазвони силно да дойде секретаря му. „Неназначихъ ли отдавна за ректоръ на Оксфордскій университетъ Вилхелма Найборуга, своя приятелъ отъ младото врѣме?“ — „Наистина, милорде, имахте такова намѣрение, но туй мѣсто получи върлий вашъ неприятелъ лордъ Станхопъ“. Тукъ Валполъ се исчерви, нервитѣ му се сгърчихъ, хванъ ме за рѣка и каза тихо: „Истина, сега си примомнювамъ. Недостигахъ ми петъ-шестъ гласа въ парламента, да прокарамъ едно прѣдложение. Станхопъ дойде случайно и ми обѣща толкозъ гласа за тая цѣна; азъ не мислѣхъ нищо друго освѣнъ моето прѣдложение, забравихъ Найборуга, и сетнѣ послѣдвахъ толкова приключения, едно подиръ друго, така щото ми шукнъ изъ паметъта“.

Найб. Па идете та вървайте въ приятелството на министръ! За петъ гласа жертвува приятеля си! За десетъ би оставилъ да го обѣсятъ!

Хенр. Послушайте ме, още не съмъ свършилъ! Расказахъ му сетнѣ и всичко онуй що криехъ до тогава, за моя дуелъ и за нараняванието ми, за грижата, която сте полагали за моето гледанье! Той дълбоко почувствува; слъзи порони —

Найб. Плака? той? Робертъ Валполъ?

Марк. Когато милордъ казва туй!

Хенр. А когато му расправяхъ за вашитѣ дарби, той извика: „Туй не ми е чудно! Знаешъ ли, че Найборугъ, при всичката си безкрайна скромность, е най-способниятъ лѣкаръ въ Англия? Че той е единственний, въ когото бихъ можалъ да имамъ довѣрие?

Марк. (радостно). Туй каза министерътъ?

Найб. (иронически) Колко добра душа!

Хенр. Сетнѣ почнѣ да ходи силно назадъ на прѣдъ, па се спрѣ при мене, сложи ржката си на рамото ми и каза: „Старий мой приятель навѣрно ми е сърдитъ; но, нѣма нищо; Хенрихо, доведи ми го, искамъ да го видя, трѣбва да го видя!“

Марк. Възможно ли е!

Хенр. А вий ще искате ли да не могъ да изпълня възложената на мене грижа?

Найб. Искамъ.

Марк. (уплашено). Нѣма ли да идете?

Найб. Прѣдпочитамъ смъртъта! Да си не мисли той, че една негова дума ще заглади всичко? Знаете ли, каква дата носи послѣдното му писмо? Прѣди десетъ години! Да, милорде, за десетъ години забравяме приятеля си; постоветѣ, съ които се опойваме, не ни оставятъ врѣме да се сѣщаме за приятеля си, понѣкогашъ, ей тѣй при извѣстно расположение, румне ни нѣкоя идея въ главата; тогазъ ни се до-

щява да видимъ пакъ старого си приятеля, и вече на часа трѣбва да е тукъ! Чортъ побралъ, не и не! Който единъ пѣтъ е изгубилъ моето приятелство, нѣма тѣй лесно да го спечели пакъ; то не слуша министерски прѣдписания и прикази; и ако при подкупното негово правителство измамата му никакъ неизлиза на глава, да не мисли той, че и мене може да вкара въ примката, като други? Лъже се! Азъ не се мамя, господине мой! не съмъ членъ на парламента; азъ съмъ свободенъ, самъ съмъ господаръ на себе си; имамъ право да отблъснѣмъ неблагодарния, и нѣма да отворя за него нито сърдцето, нито рѣцѣтъ си, макаръ да го видя че пѣлзи въ краката ми.

Марк. Моля ви се, тате, неговорете тѣй!

Наиб. Казахъ това и клетва давамъ!

Слуга. (влиза). Единъ човѣкъ желае да говори съ господаря.

Наиб. (нетърпѣливо). Ей сега иде тѣкмо на врѣме! Кой е?

Слуга. Незная, дойде пѣши; нѣкой чужденецъ е, когото тукъ до сега не съмъ видѣлъ; чака вѣнка.

Наиб. Каза ли си името?

Слуга. Написа го. (дава визиткартата).

Наиб. (гледа визиткартата). Сиръ Робертъ! Небеса! тоя подписъ, то е негова рѣка. (Прибѣрза до Маркита). Той е, Валполъ е.

Марк. Що думате?

Наиб. Тукъ е.

Марк. Министрътъ?

Хенр. (хладнокръвно). Не е министрътъ, Робертъ е, вашый приятель; нѣма на визитката друга титла, както виждате.

Найб. И иде тѣй ненадѣйно, безъ да имамъ време да се приготвя сърдитъ!

Марк. Но вече много чаканье станж!

Найб. (Нетърпѣливо). Знамъ, знамъ, дщерко! Лорде Хенрихо, приятели, кажете ми какво да правя?

Хенр. Незнамъ, но знамъ, че васъ Валполъ не би ви оставилъ толкова да чакате, ако бихте отишли у тѣхъ.

Найб. Нека прочее влѣзе! нека влѣзе този прѣдатель, този неблагодарникъ!

Слуга. (излиза).

ЯВЛЕНИЕ 3.

Валполъ. Прѣдишнитъ.

Найб. (Като видѣ Валпола, който влиза и му подава ржка, търча бързо насрѣща му). Роберте!

Валп. (сжщо) Вилхелме!

Найб. (гледа да се измъкне изъ обятията). Ахъ! то станж противъ волята ми, не бѣхъ господарь на първото почувствуванье! Но азъ нѣма да ти простя, азъ пакъ съмъ си ти сърдитъ!

Марк. Но тате, вий прибързвате!

Найб. Никакъ не, госпожице Маркитко!

Валп. Увѣренъ съмъ, че да; и знамъ тоже, какъ да ви обезоружж. Вилхелме, трѣбвашъ ми.

Найб. Що кажешъ?

Валп. Идж при тебе съ твърдъ важна просба.

Найб. Ти си дошълъ при мене?

Валп. Безъ да му мисля много, безъ да се срамямъ за туй!

Найб Ти си, прочее, и до сега мой приятель?

Валп. (Излека, вторачено го гледащецъ). Надѣвамъ се, че туй служи за доказателство.

Найб. (подава му рѣка). Право имашъ, добръ си сторилъ. Всичко е забравено! И тѣй, азъ съмъ ти потрѣбенъ? (искренно). Кажу ми, прочее, Роберте: какво желашъ; говори скоро, бързай, искамъ бихъ вече да откъщавамъ!

Валп. Не е за бързанье; имаме доволно време за разговоръ, искамъ да прѣкарамъ тая вечеръ съ тебе и желалъ бихъ да ме поканишъ на вечеря.

Найб. (искренно). На вечеря! Възможно ли е? Туй бихъ неочаквалъ отъ тебе! (нѣжно и скромно). Прощавамъ ти, всичко ти прощавамъ, найдохъ си пакъ приятеля — дщер .о, чуешъ ли? Туй е лордъ Валполъ, първий министръ на Англия, който желае да го поканиме у насъ на вечеря.

Валп. Не, не, той е старий твой другарь.

Найб. Да, да, туй искахъ да кажъ.

Валп. Въ тѣсний свой кръгъ да не сме друго нищо, освѣнъ приятели!

Найб. Отлично, тѣй ми харесвашъ!

Валп. И тѣй безъ всякакви церемонии и обикалки.

Найб. Тѣй, тѣй. (Къмъ Маркята). Распореди се да има за вечеря всичко що е най-добро.

Марк. Твърдѣ хубаво, бждете спокойни.

Найб. Лордъ Хенрихъ, надѣвамъ се, че ще бжде съ насъ.

Хенр. Съ благодарение! Ще отидъ малко нѣщо до палата, гдѣто имамъ днесъ малко работа, и ще се завърнъ.

Марк. (живо). Ама по-скоро (прибранко), за да не бжде принуденъ милордъ вашый уйчо много да чака.

Хенр. Ще гледамъ колкото се може по-скоро да дойдѣ. (излиза).

Марк. (къмъ Валполъ). Необичате ли, Ваше Прѣвсходителство, единъ чай?

Валп. Благодаря, синко. (къмъ Найборуга). Имашъ хубава дъщерка.

Найб. Е, разбира се.

Валп. Едвамъ бихъ я позналъ.

Найб. Чудишъ се! десетъ годинъ — но по-добрѣ да не говоря за туй.

Валп. (шъпне на Найборуга). Ако ми позволишъ, о-смѣлилъ бихъ се да я цѣлунѣ.

Найб. Но! а кой ти брани?

Валп. (цѣлува Маркита).

Марк. Какво щастие! да се цѣлувашъ съ министръ! (излиза изъ дѣсенитѣ врата).¹

Валп. (гледащъ по Маркита). Колко си честитъ! Азъ си нѣмамъ дъщеря.

Найб. Да не ми завиждашъ?

Валп. (стиска му ржката) Не, не, въ тая минута съмъ толкова веселъ, щото ми не е нито възможно да завиждамъ нѣкому; всѣки мой погледъ къмъ тебъ възбужда въ мене толкова-си сладки въспоминания! струва ми се, като че ли съмъ се подмладилъ, като че изново живѣя ония млади години, ученическитѣ наши врѣмена, когато бѣхме толкозъ честити!

Найб. (смѣе се). И толкозъ бѣдни!

Валп. Тѣ бѣхъ честити врѣмена! Ами нашитѣ книжовни работи!

Найб. И първитѣ твои сполуки.

Валп. Когато чрѣзъ твоето старание ме избрахъ въ твоя градъ прѣдставителъ за въ камарата на депутатитѣ, когато като неизвѣстенъ момъкъ отъ про-

сти родители стъпихъ на трибуната, дѣто министрътъ не ме считаше нито за погледа си достоенъ —! Еми първата ми рѣчь, помнишь ли я?

Наиб. Разбира се! Тамъ бѣхъ и освѣнь мене никой другъ не слушаше; то бѣше шумъ, разговарянье, смѣхове отъ министерскитѣ столове —

Валп. Обаче мойтъ гласъ скоро си проправи пѣть къмъ ушитѣ имъ! и слушахъ всинца, а менъ още първия день таенъ единъ гласъ постоянно шепнеше: Туй мѣсто, дѣто сѣдятъ министритѣ, тебѣ се пада! тѣ ти го отнехъ, земи си го назадъ! — и вече се доближавахъ къмъ него, вече бѣхъ държавенъ секретаръ, ковчежникъ на мореплаванието, вече досѣгахъ до тамъ; обаче между това оттегли се ржката, която ме държеше, херцогъ Малбругъ, на когото се осланяхъ, падна, и азъ останяхъ въ ржцѣтъ на противницитѣ, обвиненъ, прокълнатъ отъ камарата на депутатитѣ. Туй бѣше най-усилното врѣме въ живота ми, Вилхелме, защото, изоставенъ отъ всичкия свѣтъ, никой се незаузе за мене, освѣнь единъ писателъ, за когото говоряхъ, че съмъ го билъ подкупилъ и когото нито познавахъ, който и до сега не се е явилъ, да приеме заслуженото си възнаграждение.

Наиб. (подаваеки му ржка). Получилъ го е днесъ, нашъль е приятеля си.

Валп. Не може да бжде! ти, Вилхелме? Ахъ, можалъ съмъ лесно да позная великодушния си защитникъ по тѣй естественното му и непристорно краснорѣчие, по шеговната му острога, на гледъ тѣй наивна, но люта извжтрѣ; можалъ съмъ слога ти да позная!

Наиб. Туй не, но моето приятелство, онуй приятелство, което ти спомогна въ нещастieto. Но ка-

жи ми, горкий Роберте, какво си мислѣше въ тъмницата, дѣто те хвърлихъ, въ затвора задъ ключоветѣ и желѣзата?

Валп. Да станѣ министръ! да сваля азъ пакъ Оксфорда и Болингброка! Малко обръцахъ внимание на опасности, тжжехъ за власть, макаръ само за единъ день, за едничъкъ само день! Тѣй далеко да стигнѣ бѣше първата ми мисль,

Найб. А втората?

Валп. Да удържѣ властѣта!

Найб. Постигнѣ ли цѣльта си?

Валп. Да; но продължителенъ и страшенъ бой бѣше то! Колко трѣбваше да се напинамъ и грѣчѣ, додѣ да изскубнѣ изъ коренъ торийското министерство, което се виждаше непобѣдимо! За туй немалко нѣщо бѣше нужно — смъртѣта на кралица Анна, настѣпнието на Хановерската династия и благоволенieto на Георги I.

Найб. Благоволение, което не изгаснѣ нито при Георги II, и което двадесетъ години не те напустнѣ.

Валп. Но знаешъ ли, въ тия двадесетъ години що трѣбваше да предприемѣ, за да го удържѣ? За мене бѣхъ всички забавления чужди и всички удоволствия, които веселятъ челоуѣчеството. Вѣрвашъ ли, че никога спокойно не съмъ спалъ, че постоянно съмъ билъ въ трѣскаво състояние? И защо? Бдѣхъ надъ честѣта и интереситѣ на земитѣ, които ми бѣхъ повѣрени, за да имъ спечеля миръ, отъ който азъ бѣхъ лишенъ, и освѣнъ това, ако е свободно да се призная, за да си спечеля слава и достоинство, да, власть, за която всегда толкози съмъ тжгувалъ, която обаче сега ненавиждамъ и за нищо не смѣтамъ.

Найб. Що думашъ?

Валп. Не съм вече онзи, който бѣхъ, много съмъ се измѣнилъ.

Найб. Истина ли мислишъ тѣй?

Валп. (подава му рѣка). Наздраво, заклевамъ ти се!

Найб. Тѣй се всякога изцѣрява славолубието.

Валп. Наистина, когато е удовлетворено, когато нѣма вече що да желае; а до тамъ стигналъ съмъ. Властѣта, която вече никой не може ми отказа, изгубила е вече за мене своята привлекателностъ, чувствувамъ вече само нейния натискъ и тежестъ, силитѣ ме оставятъ, подвивамъ се подъ нейния товаръ.

Найб. Може ли да бжде?

Валп. Да, приятелю! Зло, което неznamъ какъ да нарекажъ, подяда коренитѣ на живота ми. Въздишамъ и желая да оздравѣя. Неповѣрихъ се обаче на придворнитѣ лѣкаре, нито на кралскитѣ, потръсихъ тебе.

Найб. И добрѣ си сторилъ! (води го надѣсно, дѣто сѣдатъ и двамата). Знамъ го по-добрѣ отъ тѣхъ. Небой се, нищо не е. (Скоро ще те изцѣржъ, ако ме слушашъ; знамъ ти болката. Отдавна ли си оѣтилъ първитѣ знакове на болестѣта?)

Валп. Има нѣколко години. Бѣше то единъ день, тъкмо засѣдаваше парламента; говорѣхъ съ Станхопа; и токо изведнажъ усѣтихъ нѣкакво си нервно сгърчване, силно, да, страшно.

Найб. Кое то често се повтаря.

Валп. Двадесетъ пѣти на день! Кога ка' давамъ аудиенция, кога ка' съмъ въ сѣвѣта, кога ка' четъ вѣстници.

Найб. Вѣрвамъ; туй те убива тебе, то е причината на твоята болестъ, но противъ него неможъ да дамъ моментално цѣръ. Нетрѣбва обаче да губимъ

врѣме; нужно е да се побърза. Ако щешъ да послушашъ съвѣта на своя лѣкаръ, на своя приятель, то, чуй мене, тебѣ рѣшителю ти трѣбва почивка; необходимо е, да оставишъ длѣжността, която сега занемавашъ.

Балл. (съ страхъ). Що думашъ?

Найб. Отъ утрѣ, даже отъ днесъ още! необходимо е да оставишъ министерската длѣжностъ.

Валл. Да, приятелю, туй е, което желая и азъ, за което сърдечно тѣгувамъ, спокойствие, миренъ животъ, туй е прѣдмѣтътъ на моето желание, и два пѣти вече молихъ краля да ми приеме оставката.

Найб. Истина ли казвашъ?

Валл. За жалость, знамъ, че кралятъ не може да я приеме; потрѣбенъ съмъ му необходимо, не може безъ мене, особенно въ тоя моментъ. Защото трѣбва да знаешъ, приятелю, че, освѣнъ сплетнитѣ и интригитѣ на двѣтъ камари, имамъ още на главата си и придворнитѣ сплетни. Кралъ Георги е младъ, распалянъ, буенъ, и макаръ че жена му е млада, хубавица, макаръ че я уважава, че я обича —

Найб. Пакъ я позабравва.

Валл. Не, непозабравва я, но обича и други, незная навѣрно, коя тѣкмо сега; отъ начало бива всегда тасенъ, работи всичко тайно, влюбенъ е обаче пакъ, туй съмъ убѣденъ наздраво. По тая причина той не може да се грижи за държавата и благодаренъ е, че земамъ неговитѣ грижи на себе си, че се впрѣгамъ, че се моръ зарадъ него — (става) азъ, който имамъ необходима нужда отъ спокойствие! азъ, който бихъ се считалъ честитъ, ако можахъ се оттегли въ своята мушия у Шревбер-Хилъ, въ прѣкрасното онуй мѣсто, на което цѣль свѣтъ се чуди, което всѣки посѣщава,

само господарътъ му не! Каква приятностъ би било при бистритѣ вадички, подѣ прохладнитѣ сѣнки на дървесата — да се отдава човѣкъ на искуството и на приятелството, както на младитѣ години. . . . О, тѣ бѣхъ хубави врѣмена! Чакъ сега чувствувамъ, че съмъ билъ роденъ за домашенъ и спокоенъ животъ.

Найб. А защо си го оставилъ тогазъ?

Валп. Защо? Човѣкъ често се увлича противъ волята си. Такива сж всичкитѣ хора, ти, както и други.

Найб. (става тоже). Азъ?

Валп. Ти, ти първъ! Да си вкусилъ ти отблизо властта, да си позналъ нейната магическа сила, да си изучилъ подвижниятъ този животъ, който наистина подкопава, но опойва —

Найб. Тогазъ бихъ казалъ: Туй опойванье оставя подирѣ си, както всѣко друго, само разстройство на здравieto и недѣлгавость. Реклъ бихъ си: Ордениѣ и алмазениѣ ваши украшения сж дѣтински играчки; титлитѣ и чиноветѣ ви сж яловъ димъ.

Валп. Ти всичко туй би казалъ и пакъ работилъ би както ний.

Найб. Никога, повтарямъ туй.

Валп. Азъ пъкъ ти казвамъ: Днесъ ще избавишъ мене отъ опасността, за да потънешъ самъ ти утрѣ въ нея!

Найб. Но добрѣ. Понеже, както виждашъ, неможешъ да се отдѣлишъ отъ палата, то ще ти прѣдпишъ способъ, какъ да владѣешъ и да работишъ, та, ако и да не може се изцѣри болката ти, поне да се прѣкрати напрѣдванието ѣ. Малко забавление, движение, душевно расположение и прѣди всичко умѣренность; никакви угощения, дѣто се казватъ мини-

стеј ски, но трапези съ учени хора или философи, тѣ сж хигиенически угощения, да е гладенъ човѣкъ, когато става отъ трапезата. Дохождай често при мене на вечеря като днесъ.

Валп. Обѣщавамъ ти туй съ това условие, че утрѣшний день ще прѣкарашъ въ Виндсоръ, въ моята квартира.

Найб. Туй ли искашъ? Нѣучихъ се обаче, че тамъ е сега цѣлий палатъ.

Валп. Какво има? Туй не ми прѣчи да приемж тамъ приятелитѣ си.

Найб. Хубаво; ще ти напишж прѣдписание, нѣма да бѣде то кралски указъ; но пакъ ще бѣдешъ тѣй добръ да не си го тълкувашъ както щешъ, нѣма да се измѣнувашъ изподъ него, а ще го пазишъ и испълнявашъ буквално.

Валп. Нѣмай грижа!

ЯВЛЕНИЕ 4.

Маркита. Сетнѣ **Хенрихъ.** Подирѣ **слугата.**
Прѣдишнитѣ.

Марк. (влива прѣзъ левитѣ врата). Тате, вечерята е готова.

Найб. Добръ, чедо, но трѣбва да почака! Лордъ Хенрихъ още не се завърнж.

Марк. Иде ей сега изъ стълбитѣ на горѣ; видѣхъ го като слизаше отъ колата, нѣкакъ е смутенъ и замисленъ.

Валп. Отъ нѣкое врѣме насамъ нѣщо го мѣчи и той крие отъ мене, което ме беспокои.

Марк. Мжчи го нѣщо?

Валп. (къмъ Хенриха тъкмо входящаго). Но хайде вече, хайде! умирамъ отъ гладъ.

Найб. То е добръ знакъ!

Валп. Дма, въ своя хотелъ нѣмамъ ни какъ охота за яденъе.

Найб. Вѣрвамъ; затуй пъкъ у мене, въ моята трапезария, охотата има постоянното си мѣстожителство.

Слуга. Ваше Прѣвъсходителство! готово е.

Валп. Негово Прѣвъсходителство нѣма тукъ.

Найб. Тукъ е моя приятель Робертъ! Ставай, подай ми ржка; Хенрихо, земете за ржка дъщеря ми и елате по насъ.

Марк. (на страна). Нѣщо го мжчи! Той ще ми каже!

Найб. А ний сега да се чукнемъ както на онуй врѣме! Колко съмъ честитъ!

Валп. Ами пъкъ азъ! Не съмъ вече министръ! (всички излизатъ отдѣсно).

(Завѣсата пада.).

ДЪЙСТВИЕ II.

Великолепенъ салонъ въ Виндсорскій замокъ. На срѣща отдѣсно се вижда пространна галерия. Отъ странитъ врата; надѣсно маса съ уредъ за писанье.

ЯВЛЕНИЕ I.

Кралъ Георги. Цецилия.

Цецил. (влиза, по нея кралътъ). Моля, Спире, оставете ме.

Георги. Какъ, леди Цицилие! Нежелаете нито на минутка да ме чуете?

Цецил. Нещъ! Графъ Сундерландски, баща ми, чака ме при кралицата!

Георги. Но ако ви заповѣдамъ, да останете, азъ, кралътъ!

Цецил. Ваша Милость знае, какви слѣдствия би имало!

Георги. Бихте ме оставила?

Цецил. На минутата! Така отговаряше на заплашванията Негово Сиятелство дѣдо ми, херцогъ де Малборугъ. (покланя се и иска да излѣзе).

Георги. Цецилио! Цецилио! Моля ви, недокарвайте ме до отчаяние! Чуите ме!

Цецил. (расположено). Но, а какво желаете?

Георги. Колко познавате силата си, която имате надъ мене! и колко немилосърдно злоупотрѣбавате

любовта, която съ нищо не може се угаси, която вашето своеглавие, вашата недостъпностъ удвоява! Въ единъ мигъ само забравихте гордостта си и любовно ме погледнахте.

Цецил. (настръхнува). Мълчете, моля!

Георги. Но отъ онуй врѣме, когато си мислѣхъ, че съмъ вече обезоръжилъ сърцето ви, чини ми се, че сте удвоила противъ мене неустъпчивостта си, гордостта си. Въ васъ се е загнивала нѣкаква си неучтивостъ, боязнь, гнѣвъ, реклъ бихъ понѣкогашъ, че то е ненависть.

Цецил. Да, така е!

Георги. Какъ? Туй казвате вий? Небеса! Какво несторихъ да ви омегчѣ и укротя. Трѣбва ли да ви припомня моята прѣданность, да, моя страхъ, да не ви компрометирамъ, почетѣта, която никога не станѣ прѣдатель нито съ дума, нито съ погледъ? сетнѣ о-нази непроницателна тайна, що покрива прѣдъ очитѣ на всички любовта, която само вий знаете, но която прѣзирате, любовъ, която прави подчинена на васъ моята воля, силата ми, даже цѣлото мое същество? Какво искате още?

Цецил. Искамъ да знамъ, защо съмъ толковъ злочеста.

Георги. Какво казвате?

Цецил. Съставила си бѣхъ за палата и за хубоститѣ му образъ очарователенъ. Въспитана при въспоминания за минѣла слава, въ усилия за словолюбие у баба си, херцогиня де Малборугъ, слушащецъ я да расправя постоянно за онѣзъ прѣкрасни врѣмена, когато, катъ била любимка на кралица Анна, сама тя владѣяла на сѣдбата на Англия и даже на цѣла Европа, — то азъ, ахъ, хранихъ духа си съ идеи за

благоволение и властъ; туй бѣше единственната из-мама, съ която се успокояваше младостта ми; а когато ме доведохъ въ палата, когато Каролина Анспашска ме взе при себе си, азъ се надѣвахъ, че всичкитѣ ми сънища ще се изпълнятъ; чинѣше ми се, че и азъ ще могъ да владѣя по вкуса си, и че ще станъ —

Георги. Любимка?

Цецил. Да, но на кралицата, не на краля! Сега обаче този блѣскъвъ животъ тукъ ми е противенъ, нетърпимъ; всичко тукъ се въоръжава противъ моето щастие, всичко, даже и любезността, съ която кралицата ме закриля. Но азъ ще я оставя, далеко ще побѣгнъ отъ троя палатъ!

Георги. Защото вашето студено, некадърно сърдце, не е въ състояние да разбере моето сърдце! защото вашето нечувствително сърдце не е кадърно да люби!

Цецил. Азъ че съмъ неспособна да любя!

Георги. Небеса! Да не съмъ ви вече може-би о-мръзнжлъ? Ако е истина, ако друга нѣкоя наклон-ность —

Цецил. Никаква! — Но не съмъ ли господарка на себе си? Нѣмамъ ли право да искамъ свобода, миръ, щастие? Какво право имахте спрямо мене, Сире, освѣнъ онуй, което получихте отъ мене, и което си пакъ зехъ назадъ?

Георги. Моля ви, неговорете тѣй, неискайте да ви забравя. Всичко прѣдпочитамъ да сторя, нежели отъ васъ да се отрекж. Нѣма жертва, която да не смѣете да искате.

Цецил. До сега само една молба съмъ поднела на Ваша Милость, и слѣдствието малко довѣрие ми даде.

Георги. Тая мисль непроизхождаше отъ васъ, но отъ ония, които сж покрай васъ. То е баща ви, лордъ

Картеретъ е, старий лордъ Болингброкъ е, непримиримий Валполовъ неприятель, тѣ сж, които го ненавиждатъ и искатъ да го свалятъ. Но вий какво ще спечелите съ туй, Цецилио, по какъвъ начинъ се касае туй до васъ?

Цецил. До мене — до мене — че искамъ туй.

Георги. Неможете да искате да ме лишите отъ единъ министръ, на когото дарбитѣ ми сж полезни, и когото нѣма кой тѣй лесно да замѣсти; а и ако да бѣхъ до толкозъ неблагодаренъ, щото да не признавамъ неговитѣ грижи и неговата прѣданность, пакъ не е туй въ моята ржка; и въ двѣтѣ камари болшинството е негово.

Цецил. Наистина, негово е, защото го е подкупилъ. А вий, който ей сега увѣрявахте, че всичко за мене можете да сторите, ай, вий трѣперяте отъ своя министръ!

Георги. Не отъ него, но отъ несправедливостъта, която бихъ направилъ!

Цецил. Нека! туй искате, вий, а азъ пъкъ искамъ да оставя този палатъ, и то утрѣ, даже още днесъ!

Георги. Не, вий нѣма да отидете, неможете тѣй да се подигравате съ моята болка; ако-ли пъкъ трѣбва това да стане, Цецилио, тогазъ, обѣщавамъ, заклевамъ ви се —

Цецил. Че ще уволните Валпола?

Георги. То не; два пѣти става вече какъ проси той за уволнение, но азъ не склонихъ; обаче ако спомене още веднѣжъ, ако подаде още едно заявление, тогазъ, нѣма що, ще приемъ оставката му.

Цецил. Страшна рѣшителность!

Георги. Ще ми обѣщаете ли прочее поне —?

Цецил. Нищо необѣщавамъ.

Георги. Можете ли вий, която толкозъ често кълнетете тиранството, сама въ най-висша степенъ да го вършите?

Цецил. То е сила, която имамъ надъ васъ. Ръшително съмъ за абсолютизмъ.

Георги. Но по какви съображения?

Цецил. По съвършено разумни. Обърщамъ вниманието на Ваша Милостъ, че е вече време за аудиенции.

Георги. Имате право! При васъ бихъ всичко забравилъ, нещъжъ вече нищо. Прѣпоръчамъ се на вашата любезность, на вашето великодушие. Дайте само пристъпъ на думитѣ ми, че за васъ тѣгувамъ, че се мъчя и че ви обичамъ! (Излиза).

Цецил. (сама). А азъ, азъ ненавиждамъ сама себе си. Камъ да можехъ съ всичката си кръвъ да откупя онзи мигъ отъ живота си; но могъ поне да напустнѣ тѣзъ мѣста, които проклинамъ, да счупъ веригитѣ, които ме свързватъ, да побѣгнѣ отъ любовта, която ненавиждамъ. Да, ще му кажъ туй! Ахъ Боже, какво му вече не казахъ? Но моята откровенность, моето прѣзрѣние увеличаватъ още повече неговата слабостъ и моята сила. Имаме, казватъ, власть надъ ония, които любиме; но по-голѣма власть имаме надъ ония, които необичаме.

ЯВЛЕНИЕ 2.

Найборугъ. Маркита. Цецилия.

Марк. (подава на баща си рѣка). Дѣйствително, градината е великолепа и при това тѣй голѣма, тѣй пространна!

Найб. Дори чръзмърно за ония, които се гладни расхождатъ въ нея.

Цецил. Кой ли е аджеба тоя старецъ и тая дѣвойка?

Найб. И несѣщамъ си дори краката и честитъ съмъ, че могъ да посѣднѣ.

Цецил. Какъ? докторъ Найборугъ тукъ, при двора!

Марк. (къмъ Найборуга, който сѣда). Тате, тая дама ви познава.

Найб. (става). Дама? Но да! тя е леди Сундерландова, азъ я знамъ още отъ таквазъ мѣнинка хе; бѣхъ едно врѣме лѣкаръ на семейството имъ. Но насъ старитѣ никой ни вечъ не дири.

Цецил. Вѣрно! Ползувамъ се отъ случая да ви се поклоня и да ви поздравя. Четохъ тая заранъ въ придворнитѣ вѣстници, че прѣдградieto Сутваркъ вчера ви е избрало за прѣдставителъ.

Найб. Истина е, милади.

Цецил. И че сте сполучилъ съ помощта на оппозицията! Туй е ударъ за министра!

Найб. Немисля. Видѣлъ имъ съмъ се твърдѣ малко опасенъ, нежели да се борятъ правителственнитѣ партии противъ моя изборъ, който впрочемъ не ще има никакви слѣдствия. Рѣшихъ се вечъ; ще напишѣ днесъ още писмо, че благодаря и — неприемамъ.

Цецил. Толковъ по-злѣ. Виждамъ, че вашата партия е твърдѣ опасно болна, когато и лѣкаритѣ я напушатъ. Разбирамъ вечъ, защо идете при двора.

Найб. Какъ, можла бихте да мислите?

Цецил. Че обикаляте за благоволение като всичкия свѣтъ. Какво лошо има въ туй? и ако могъ съ нѣщо да ви помогнѣ, докладчикъ съмъ на кралицата, надѣвамъ се, че моята дума сѣ нѣщо ще хване мѣсто.

Найб. Непрося нищо, хичъ нищо нещж, милади. Дошълъ съмъ тукъ при приятеля си Роберта Валпола, който тоже има, мисля, малко влияние, но, слава Богу! азъ идж само като приятелъ, отъ воля.

Цецил. При министра?

Марк. Да, милади; поканилъ ни бѣ за днесъ въ Виндсоръ, и племянникътъ му дойде днесъ, та ни доведе.

Цецил. (немирно). Племянникътъ му, лордъ Хенрихъ?

Марк. (живо). Вий го познавате?

Цецил. (хладнокръвно). Да, виждамъ го всѣка вечеръ въ обществото на кралицата.

Марк. Бѣше тѣй любезенъ, та дойде самъ да ни придружи до тукъ. Толкозъ е учтивъ, тѣй внимателенъ, тѣй за обичанье —

Найб. (дава ѝ знакъ). Дщерко!

Марк. Нели е истина, и милади може да знае туй, понеже го познава. Като стигнахме тукъ, покани ме за подъ ржка. Въ първитѣ два салона, прѣзъ които миняхме, и дѣто имаше пълно свѣтъ, голѣми дами и кавалери отъ двора, подаде ми ржка, менѣ! Колко бѣхъ честита! Тѣ ще си мислятъ, че и азъ съмъ тоже нѣкоя голѣма дама, баронка; тѣй ще си мислятъ тѣ, не е ли така?

Цецил. Още повече отъ туй! Ще рекжтъ: хубаво момиче!

Марк. (весело). Истина ли? Но азъ негледахъ нищо, мислѣхъ си съвсѣмъ друго нѣщо, особенно като ни прѣдставяше на сестра си, леди Юлияна; тя е добра и за едната хубость като него, искаше да останж при нея. Сетнѣ лордъ Хенрихъ ни доведе въ градината и каза: „Отивамъ да посрѣщнж уичо си; почакайте

го тука“. Единъ часъ станъ какъ се расхождаме въ градината, дѣто всичко ми се вижда възвишено, великолепно, чудесно. Каква радостъ, да бждешъ тѣй при двора! колко ми е драго, че съмъ тукъ!

Цецил. Може-би че не бихте казвала туй за дълго врѣме; за днесъ разбирамъ, особено като имате за кавалеръ такъвъ младъ и хубавъ господинъ, когото за първъ пѣтъ виждате.

Марк. (живо). О не, милади, твърдѣ често, а отъ три мѣсеца насамъ всѣки день.

Цецил. (тоже). Що думате?

Найб. (спира Маркита). Чедо!

Цецил. Виждамъ, че познавате твърдѣ добръ Роберта Валпола и роднинитѣ му. (Къмъ Найборуга). Внимавайте, докторе! Валполовото приятелство много пѣти е причинявало нещастия; но както и да е, азъ съмъ благодарна за хубавото извѣстие. Каквото и да говорите, но ако очаквате отъ него нѣкоя служба, доходи, чинъ —

Найб. Азъ?

Цецил. Побързайте! Казвамъ ви туй азъ, и смѣло можете да ме вѣрвате: Валполъ нѣма вече за дълго да бжде министръ. Съ Богомъ, докторе! (побѣгва).

Найб. Я гледай, я гледай! отъ кого аджеба е узнала туй! Съ този рѣшителенъ и заплашителенъ възгледъ — стори ми се, гаче ли говореше чрѣзъ нея огненний херцогъ де Малборугъ, нейний дѣда, който диктуваше условията на пълномощницитѣ на Лудовика Четирнадесетий.

Марк. Отъ това нищо. Колко бихъ обичала да бждъ на нейно мѣсто! Вечеръ въ обществото на кралицата, и сетнѣ се тукъ, ахъ!

Найб. Азъ пъкъ небихъ ѝ за туй нито даже поблагодарилъ.

Марк. А защо?

Найб. Защото бихъ вече пакъ обичалъ да бждѣ вънка; вече ми се струва че съмъ тукъ отдавна.

Марк. Едва дойдохме, и хайде пакъ сте злѣ расположенъ, защото трѣбва да се почака.

Найб. Мислѣхъ си, че ще тича да ни посрѣщне съ отворени обятия; а пъкъ то става единъ часъ, изсихоме всичкитѣ къшета, и Валпола още и до сега не съзрѣхме.

Марк. Може да е занятъ!

Найб. То не е никакъ причина, да оставишь приятеля си да чака вънка.

Марк. И той чака тоже вчера у васъ —

Найб. Толкозъ много не; и сетнѣ тѣзи хора, що сѣ тукъ, всичкитѣ гледатъ като тая баронка; отъ върха на своята височина ни мѣрятъ, като да не имъ се ще да вѣрватъ, че сме дошли у министра на обѣдъ! Какво ли би си тѣй помислили, ако да знаехъ, че той ѣде вчера у насъ? Но азъ нѣма да имъ кажж туй, по-добрѣ е да бжде човѣкъ скромнъ.

Марк. Добрѣ правите.

Найб. Че невиджатъ упетлянъ сюртукъ, украсенъ съ ордени, чини ми се, гаче искатъ да кажжтъ: Този не е отъ нашитѣ, туй е нѣкой чужденецъ, нѣкой обикновенъ Лондончинъ.

Марк. Но а какво има отъ това?

Найб. Има, защото туй е неприятно, да, унизително. Кога съмъ си дома, самъ съмъ, първъ съмъ. Тѣй обичамъ азъ.

Марк. Но, утѣшете се! Вашии приятель, министрътъ, ей го иде.

ЯВЛЕНИЕ 3.

Валполъ обкръженъ отъ просители. Прѣдишнитѣ.

Валп. (Къмъ единъ просителъ). Четохъ вашето прѣдложение, четохъ го, но не могъ да го одобря. Да се наложатъ данъци на американскитѣ колонисти —

Просит. — Ще ѝ помогне за обогатяванието на Велика Британія.

Валп. Ще ѝ помогне, да осиромашѣ. Американскитѣ колонии повече ни принасятъ отъ търговията си, отъ колкото би принесли отъ данъцитѣ —

Просит. Моето прѣдложение е одобрено отъ Лорда Норта.

Валп. Нека го практикува слѣдъ мене, като стане министръ, и кога изгуби колониитѣ. (Къмъ другъ). А вий, Джонсоне, просите мѣсто за съдия; обѣщахъ ви, ще получите. (Къмъ другъ). Също и вий, милорде, ще получите службата, за която просите; само почакайте, догдѣто остане вакантна. (На страна). На всичкитѣ еднакво; чини ми се, гаче ли отговоритѣ ми сж епидемически. Ами вий? (Приближава се къмъ Найборуга, безъ да го съгледа че е той). Искате тоже нѣкое мѣсто? нѣкоя длъжностъ? Говорете, що желаете, какво искате?

Найб. Да ямъ, и то колкото се може по-скоро!

Валп. Аа, то си ти, Найборуго! Закъснѣхъ. (Къмъ просителитѣ). Господа, немогъ днесъ вече да приемамъ прошенията ви. (Сочи къмъ Найборуга). Важна работа тукъ съ този господинъ — утрѣ, в'други день ще имамъ честта да ви приемамъ, господа, (Поклани се ниско на просителитѣ, и тѣ изливатъ). Виждашъ сега, какъвъ ми е живота. И туй е сѣ тѣй още отъ часа де-

сеть. Тая сълба, която съединява моя кабинетъ съ кабинета на краля, постоянно е пълна съ просители; тъй отива то всѣки день, нито минута спокойствие.

Марк. Баща ми вече натякваше!

Валп. За какво?

Найб. (донѣйдѣ съ двоумение). Натяквахъ — за хората, които ти завиждатъ, за ония хора, които токо що видѣхме тукъ, и които мислятъ, че ще бѣдешъ нещастенъ, ако изгубишь длъжността си.

Валп. (живо). Кой това? Какво искащъ съ туй да кажешъ?

Найб. Нищо, нищо! праздни приказки! Една дама отъ двора, нѣкоя-си баронка ей тукъ ни казваше съ изразъ на вжтрѣшно задоволство: Валполъ нѣма вече за дълго да бѣде министръ!

Валп. (смѣе се иронически). Истина! отъ двадесетъ години вече го пророкуватъ! Дай Боже, тозъ пжтъ да излѣзе истина! А коя бѣше тазъ дама?

Найб. Личность, отъ която независи; докладчикъ на кралицата, леди де Сундерландъ.

Валп. Сундерландъ! Казвашъ, че отъ нея независи? Ти незнаешъ, че баща ѝ, сетнѣ лордъ Картеретъ и лордъ Болингброкъ, старий мой противникъ, клетва сѣ дали, че ще ме свалятъ, и че вече нѣколко пжти — но какво има?

Найб. Разбира се, какво има?

Валп. Но което най-много ме учудва, то е особеното влияние, което отъ нѣколко дни насамъ дѣщерята на лорда Сундерланда, както се вижда, е спечелила. Отъ дѣ на кждѣ? Кралицата нѣма въ туй нѣщо участие, тя не я твърдѣ-твърдѣ обича и прѣданна ми е. Може-би случайно —? Не, не, то не е възможно.

Найб. Какво ще да е то?

Валп. (ходи насамъ нататъкъ). А защо не? Ще издиря азъ обаче туй.

Найб. (ходи по него). Що ти е?

Валп. Нищо, приятелю! Но виждашъ сега самъ, може ли чловѣкъ да си крои нѣкакъвъ планъ. Станяхъ озарна необикновенно веселъ; щѣше ми се днешний день да прѣкарамъ съ васъ само въ забавление, мислѣхъ си: днешний день ще ми бѣде день за почивка — и на, най-малката противность, най-малкото беспокойствие прави ме пакъ сѣ сжщия и прѣслѣдва ме дори и въ частието ми.

Найб. Туй е то работата, туй е то причината на твоята болка. Трѣбва да изгонишъ всички подобни мисли, чуешъ ли?

Валп. (постоянно замисленъ). Да, приятелю.

Найб. Не си ли прѣдъ ѣденъето, при ѣденъето, нито слѣдъ ѣденъето въ весело расположение, което улеснява и помага за смиланието —

Валп. (нетърпѣливо). Добрѣ, приятелю. (На страна). Ако е истина! Чортъ!

Найб. Сетнѣ, а туй и немогъ тѣй искрено да ти прѣпорѣчж, трѣбва да гледашъ да ѣдешъ всекога въ опрѣдѣленъ часъ, и то редовно; неоставяй стомаха никога да чака; струва ми се, че тука трѣбва много да почаква.

Валп. Не, приятелю.

ЯВЛЕНИЕ 4.

Слугата. Прѣдишнитѣ. Къмъ края извѣстительтъ.

Слугата. Господà, готово е вечеъ.

Валп. Но виждашъ.

Найб. Хвала Богу!

Валп. (къмъ слугата, който му подава вѣстници). Що е туй?

Слугата. Вѣстници.

Найб. (веза Валпола за ржка). Ще ги четеме на трапезата.

Валп. (веза вѣстницитѣ). Имашъ право. (Разгрѣща единъ). Да погледнѣ само, да-ли сѣ напечатали вчерашната ми рѣчь. (Къмъ Маркита). Ще дозволите ли, госпожице?

Марк. Моля, милорде —

Валп. (когото Найборугъ постоянно държи за ржка, растворя и прѣглежда вѣстницитѣ). А! доказанія! епиграми!

Найб. Защо ги четешъ?

Валп. Защото ме забавляватъ. Да знаешъ, колко малко обръщаме внимание на всичко туй. (Чете:) „Лордъ Валполъ, премиерминистрътъ, отиваше вчера въ парламента пѣши“. (Учуденъ.) Туй е любопитно! (Чете понататкъ:) „Чудихме се, че въ таквозъ студено врѣме бѣше само въ тънки дрехи облѣченъ, нѣмаше нито кожуха, който обикновенно си носи, нито машонъ!“ (Смѣ се.) Колко интересно! вече незнаятъ, съ що да напѣлнятъ вѣстника си. (Продължава да чете:) „Машонъ? питаше единъ, защо му е? Рждѣтъ му сѣ постоянно въ нашитѣ джобове“. (Смѣ се принудително.) А! а! но, вотъ вамъ шега! то е оригинално, не е ли така? ха-ха-ха!

Марк. Какъ? вий се смѣете?

Валп. Слушалъ съмъ вече и други работи! Тоя листъ донася все понѣкогашъ весели нѣща. Той е независимъ листъ, недава да го подкупишъ, но нѣма да

я искара. (Зима другъ вѣстникъ.) На такива работи сме вече навикнали, щомъ ги прочетемъ и забравяме ги!

Найб. (сочи къмъ вратата на лево). Но и така —

Валп. Разбира се! (Чете:) „— рѣдѣтъ му сж въ нашитѣ джебове“.

Найб. Какво, още го мислишь туй?

Валп. Ба, ба! (Ядосано.) Хж, дяволъ!

Найб. Какво станжло?

Валп. Последнята ми рѣчь непълна, обезображена! Прощавамъ епиграмитѣ, докаченията, но грѣшките на печатаря —! Да бждешъ прѣдаденъ тъй безсрамно отъ своя печатарь! отъ кралския печатарь! увѣренъ съмъ, че съ цѣлата си душа принадлежи на опозицията. Азъ обаче ще му земж патента, той трѣбва да изгуби привилегитѣ си.

Найб. Приятелю!

Валп. (нетърпливо). Прощавай, ти умирашь отъ гладъ, а азъ тоже; уеѣщамъ нѣкакво си свивание въ стомаха. Хайде, Вилхелме; (къмъ Маркита подаващъ ѝ ржка) да отидемъ, госпожице Маркито, да отидемъ да ѣдемъ.

Найб. (върви напредъ). Като че неможеше да стане туй отдавна, безъ толкова мъжа.

Валп. (върви съ Маркита къмъ трапезарията, на страна). „Рѣдѣтъ въ нашитѣ джебове!“ Но азъ ще узная, кой — (Найборугъ доближава до вратата на трапезарията и иска да стори пжтъ Валполу да влѣзе по-напредъ; при това влза)

Извѣстительтъ кралски (извѣстява). Кралтъ! Господъ!

Валп. (щѣше тъкмо да стѣпнѣ въ трапезарията, пуца ржката на Маркита и повръща се назадъ). Кралтъ! по туй време! Защо ли ме търси аджеба? (Къмъ Найборуга.) Прощавай, приятелю, трѣбва да приемж краля.

Найб. Ами твоя гладъ?

Валп. Трѣбва да чака.

Найб. (гнѣвливо). И туй се казва животъ!

ЯВЛЕНИЕ 5.

Георги. Прѣдишнитѣ.

(Извѣстительтъ остава на назадъ.)

Валп. Ненадѣвахъ се, че тѣй рано ще имамъ честъта, която Ваша кралска Милость ми правите.

Геор. и. Да не ви може-би беспокоя, милорде?

Валп. Ни най-малко. Бѣхъ тукъ съ приятелитѣ си, съ доктора Найборуга, единъ старъ другарь отъ студентското врѣме.

Георги. Той е даровитъ мъжъ, докторъ Найборугъ, корото опозицията е избрала!

Найб. (покланя се, и съ двоумение). Слуга, Ваша кралска Милость, но —

Валп. (прѣсича му живо думитѣ). Но убѣжденията му, каквито и да сѣ, принадлежатъ на мъжъ честенъ и съвѣстенъ, да, нѣщо повече: едно дѣло, на което Англия отдавна се чуди, дѣло, което се е отдавало на най-първитѣ писатели, на най-славнитѣ наши публицисти —

Найб. (прѣсича думитѣ на Валпола). Роберте, беки нещешъ да —?

Валп. Извинете, Сире, трѣбва да имамъ на честь булото, съ което се прѣкрива прѣдъ очитѣ на всѣкиго.

Георги. Надѣя се, че прѣдъ моитѣ не; ще ми го кажете менъ. Но коя е тая хубава дѣвойка?

Валп. Негова дъщеря, Сире, госпожица Маркита,

която навѣрно съ своята прѣлестъ и хубостъ би затъмнила най-блѣскавитѣ наши дами.

Георги. (искренно). Богъ ми е свидѣтель, милорде, право имате! Знамъ само една, която би могла съ нея да конкурира за палма!

Валп. (изразително). Кралицата, Сире!

Георги. (съ двоумение, оправя се). Да — вѣрно — туй искахъ да каажъ. Имамъ съ васъ нѣщо да говоря, Валполе, имамъ много съ васъ да говоря.

Найб. (ужасава се). Нещастенъ чловѣкъ!

Георги. Да влѣземъ въ вашия кабинетъ, или по-добрѣ въ градината, можемъ да се расхождаме и да говоримъ.

Валп. (покланя се). Както обичате, Сире!

Георги. Чистий въздухъ и движението ще ни ползува.

Найб. (на страна). Движение на гладно сърдце, Господи Боже!

Георги. С'Богомъ, господине, с'Богомъ, госпожице Маркито!

Валп. (къмъ Найборуга). Приятелю, ей сега пакъ съмъ тукъ! Почакай ме. (Излиза съ краля прѣвъ сръднитѣ врата.)

Найб. Да го чакамъ! нито минута! нито секунда! Моя стомахъ не е тѣй услужливъ, не е никакъвъ дворянинъ!

Марк. Но какво мислите, тате?

Найб. Азъ тебе непринуждавамъ, ти си чини що щешъ! Но азъ поне ще земъ нѣкой залъгъ и други. (къмъ слугата, който стои при вратата на трапезарията). Тука ли?

Слугата. Тукъ, господине, позволявамъ си да ви заведъ.

Найб. Идъ по васъ, приятелю драги, слѣдвамъ ви слѣпо, безъ мисленъе. (Излиза съ слугата прѣвъ дѣснитѣ врата.)

ЯВЛЕНИЕ 6.

Хенрихъ. Маркита.

Марк. (иска да търгне слѣдъ баща си). Горкия тате, въ туй нѣщо шега незнае. (Иска да стѣпи въ трапезарията; при това съглежда Хенриха, който тъкмо разяренъ влиза прѣвъ сръднитѣ врата.)

Хеня. Толковъ немогатъ ли да се сѣтятъ?

Марк. Лордъ Хенрихъ! колко е разяренъ! (Пристѣпя при него.) Що ви е?

Хенр. Що ми е? Ахъ, никога не ми е било вашето присѣтствие и вашето приятелство толковъ нужно както днесъ! Често ме нѣщо мъчи, злочестъ съмъ! Но когато ви видя, веднага съмъ пакъ спокоенъ, поне утѣшенъ.

Марк. Утѣшенъ! Имате нѣкаква мъка?

Хенр. Казахъ го.

Марк. Наистина! И тѣй, нека владѣе помежду ни взаимно довѣрие! Чини ми се, че всичко бихъ на васъ довѣрила.

Хенр. Вий, Маркито? Каква разлика! Вий нѣмате тайни —

Марк. Може, че доста голѣми!

Хенр. Имате прочее надѣжда да бъдете щастлива!

Марк. Нито най-малко, увѣрявамъ ви! Обаче азъ и неискамъ да бѣдѣ любена; любя си се самичка, безъ да ѝкамъ туй или онуй. Това неможе никой да ми запрети, не е ли тѣй?

Хенр. Вѣрно. Вашето довѣрие подбужда моето. Знайте слѣдователно, че има тукъ въ тая минута личностъ, която обичамъ, и която ме докарва до отчаяние!

Марк. (съ усмивка). Истина ли? Раскажете ми туй!

Хенр. Струва ми се, че си е зела за задача да ме лиши отъ ума ми. Туй е смѣсъ отъ сладчина и гордостъ, отъ студенина и кокетерия.

Марк. Що думате?

Хенр. Оная вечеръ въ кралициното общество нито еднѣжъ не ме погледнѣ.

Марк. (съ рѣзка на сърдце). Боже мой!

Хенр. И тъкмо сега, тъкмо въ този мигъ, и то първъ пѣтъ въ живота си, почти се призна, че ме обича! поне го познахъ туй отъ нейното почувствование, отъ нейната ревнивостъ.

Марк. (на страна). Едва се държѣ на нозѣтъ си.

Хенр. Може ли да бѣде нѣщо по-чудно? За тая минутка щастие, най-голѣмото щастие въ цѣлия ми животъ, вамъ има да благодаря, драга приятелко, вий сте причината.

Марк. Азъ? Какъ така?

Хенр. Все за васъ ми говорѣше, за туй, че всѣки день съмъ ви посѣщавалъ, че три мѣсеца съмъ стоялъ въ дома на баща ви. „Младото онуй момиче е прѣкрасно,“ казваше, „вий го обичате, признайте се“. Но азъ, за да се оправдая и да докажѣ, че то бѣше само приятелство, сърдечна наклонность, но най-чиста, която ме къмъ васъ привързваше Но извинете, моето приятелство е егоистично, мѣчѣ ви съ своето боене и съ надѣждитѣ си — а вашитѣ тѣги, оная любовъ, съ която ей сега токо що ми се повѣрихте?

Марк. Ахъ! заклевамъ ви —

Хенр. Вашето довѣрие не е равно съ моето. Неискате ли да ме броите за братъ?

Марк. За братъ! о да, винаги! Но защо ли да говоримъ за наклонность безнадеждна?

Хенр. Що думате?

Марк. Азъ съмъ много по-злочеста отъ васъ! мене никога той не е обичалъ, обича друга.

Хенр. То не е възможно! Вий, която ще навѣрно честитъ да направите съпруга си, която се отличавате съ толкова свойства —

Марк. Невиди ги.

Хенр. Какъ може да бѣде толкози слѣпъ, особено като има достѣпъ въ къщата на баща ви! Ахъ, вече знамъ, кой е той!

Марк. Азъ съмъ изгубена! Не, господине, немислете си —

Хенр. Ваший братанецъ, младий адвокатинъ, сиръ Тома Кинстонъ, за когото ходатайствувахте.

Марк. (живо). Да, милорде, той е. Но моля ви, неговорете за това. Никой, никой, казвамъ, нито той самъ не се усѣща. (Плаче.) Азъ ще го забравя, обѣщавамъ ви, нѣма да узнае нищо.

Хенр. Невинно чедо! какъ не бихъ могълъ да жертвувамъ своето щастие, за да съзидамъ вашето! (Зема я за рѣка.) Добра Маркито, приятелко, сестро моя, да знаехте, какво участие земамъ въ вашитѣ грижи, да знаехте, колко ви обичамъ!

Марк. (Измѣква му се изъ рѣцѣтъ). Доста, довольно вече! (На страна.) Туй ще ме умори!

Хенр. (сѣглежда Валпола). Уйчо!

ЯВЛЕНИЕ 7.

Валполъ. Прѣдишнитѣ.

Валп. (влиза, невиджа ги). То е сѣщи пѣкълъ, немогъ вече да търпя! трѣбва да напустнѣ двора и

този палатъ; проклетъ животъ тука, неможе вече тукъ да се живѣе!

Марк (на страна). Има право!

Валп. Нито единъ день веке нѣма да останж тука!

Хенр. Що ви е, милорде?

Валп. Що ми е? Искатъ да иматъ война, сега! тѣ я искатъ, и утрѣ още трѣбвало да се объяви на Испания.

Хенр. Дай Боже!

Валп. И ти ли?

Хенр. Говоря като офицеринъ!

Валп. А азъ като министръ. Нѣма да бѣде война! Кралътъ вече искаше да имъ стори по волята, измаменъ отъ тѣхнитѣ гюрултии, отъ тѣхнитѣ прошения. Заклевамъ се въ името на светаго Георгия! знаеме ний, какъ се фабрикуватъ прошенията; колкото се отнася до туй, стига да искамъ, и утрѣ ще имамъ милиони сериозни и честни подписи съ прошения за поддържане миръ. Този миръ, спасението на Англия, който поддържамъ отъ двадесетъ години насамъ, трѣбвало би да се наруши поради неупазвание дрѣбни нѣкои привилегии, за хатѣра на единъ адмиралски корабъ, че не го поздравили!

Хенр. Ако е то истина —

Валп. Слѣдователно за туй трѣбва ли индустрията ни и търговията ни да се опропасти, и трѣбва ли вече да се впуснемъ въ война, на която слѣдствията немогатъ да се прѣдвидятъ? Остарѣхъ вече, слабъ съмъ, изнуренъ съмъ, боленъ съмъ, но толкова, като тозъ пѣтъ, чини ми се, никога несъмъ страдалъ!

Хенр. Клети уйчо!

Валп. А Найборугъ! Найборуга го нѣма тукъ. Имамъ огънь, грѣдитѣ ми горятъ.

Хенр. Моля ви, успокойте се, поотпочинете си.

Валп. Почивка? мож ли? Тѣ неприематъ оставката ми; нѣма по-напрѣдъ да мирясатъ, додѣто не ме уморятъ.

ЯВЛЕНИЕ 8.

Найборугъ. Прѣдишнитѣ.

Найб. (дотърча). Ахъ, приятелю!

Валп. Що ти е?

Найб. Остави ме да си съберѣ мислитѣ, и понапрѣдъ да мож си поймѣ душата. Токо що излѣвохъ изъ трапезарията прѣзъ вратата, които водятъ въ градината, ето ти ме, исправихъ се тъкмо прѣдъ Негово Кралевско Величество. Обърща се къмъ мене: „Господине Найборугъ, желалъ бихъ да говоря съ васъ,“ и, още ненамѣрилъ врѣме да приберѣ мислитѣ си, взе ме за рѣка — и вотъ, расхождамъ се съ краля, ей тѣй, безъ всякакви церемонии, съвършено свободно, съ исключение дѣто бѣхъ малко умотанъ; понеже хване ли кралятъ нѣкого за рѣка, то е все таки —

Марк. Що е то?

Найб. (къмъ Маркита). То е, чедо, голѣма честь. Гнѣвъ ме е само, че нѣмаше тамъ никои, понеже моитѣ другари, които често биватъ горди и надути, видѣли би, какъ едва що дойдохъ въ двора — (къмъ Валшолъ.) Но да дойдѣ на въпроса, на думата за тебе! Кралятъ почнѣ да ми расправа за моя изборъ, а когато разбра, че имамъ намѣрение да отрекѣ — „Неискамъ туй, нещѣ!“ извика. „Трѣбватъ ни въ камарата хора да-

ровити и особено честни. Вий сте такъвъ, и затова приемоте, искамъ туй за себе си и за васъ, и Валполовий приятелъ може всичко да постигне, всичко ще получи отъ мене“. Щомъ каза това, почувствувахъ се нѣкакъ-си въсхитенъ, румнѣхъ ми въ главата мисль голѣма, да се жертвувамъ за тебе. „Добрѣ, Сире“, казвамъ, „вий искате туй, приемамъ; но азъ пѣкъ за туй прося една милость отъ Ваше Величество“. — „Каква? говорете!“ — А тукъ, или че приятелството ме въодушеви, или че си мислѣхъ, гаче съмъ на трибуната — бѣхъ отъ себе си доволенъ, бѣхъ краснорѣчивъ; прѣдставихъ му съ таквизъ живи краски своето беспокойствие, страхътъ за твоего здравие — видѣхъ, че го парнѣ, почувствува, и азъ извикахъ: „Ако вий обичате този вѣренъ служителъ, нѣма искате да го жертвувате, нѣма да желаете смъртъта му; казвамъ това азъ, лѣкаръ, че живота му е въ опасность, ако се неотдалечи отъ службата си, ако неприемоте оставката му, за която вече отдавна е молилъ.

Валп. (притѣснително). И тѣй, и тѣй, кралятъ отблъснѣ?

Найб. (съ въсхищение). Наопакъ! той се съгласи

Валп. (отрѣснатъ). Какъ?

Найб. (изважда изъ джоба си книга). На, чети! Писано е съ неговата кралевска рѣка!

Валп. (зима книгата и чете:) „Вий искате, Вашитѣ приятели искатъ, касаяло се до здравето Ви, до живота Ви — приемамъ съ съжаление оставката, за която просихте“.

Найб. }
Хенр. } Какво щастие!

Валп. (чете по-нататъкъ:) „Полагамъ обаче за условие, прѣди да оставите длѣжността, да покажете

своя наследникъ и да съставите министерство, което ще дойде слѣдъ Васъ“. — И незнамъ дори, що ми е!

Хенр. Ужасъ —

Найб. Ненадѣйность —

Валп. Да, да — радостъ, ненадѣйна радостъ! Но и така, сега съмъ свободенъ! сега съмъ честитъ! Ако да знаехте, какво особено дѣйствие —

Найб. Петрѣбваше тѣй изведнѣжъ да го кажѣ, тѣй безъ да се приготвя. Но азъ незнаѣхъ що чинѣ. Впрочемъ то нѣма да има лоши слѣдствия, радостъта неврѣди. Надѣвамъ се, че си задоволенъ, че ще ми бѣдешъ благодаренъ.

Валп. То се знае, приятелю, разбира се. Увѣренъ ли си обаче, че кралятъ нѣма да го бѣде гнѣвъ на мене?

Найб. Ама работа а! Не-ли ти наложи, да покажешъ наследника си, да съставишъ ново министерство.

Валп. Имашъ право!

Найб. Можеме прочее спокойно да се остановимъ на твоя чифликъ, да си отпочиваме подъ дебелитѣ сѣнки на хубавитѣ дървеса, край брѣговетѣ на шумливитѣ вадички. Можеме веднага да търгнеме на пѣтъ.

Валп. Днеска не, има засѣдание въ съвѣта!

Найб. Какво имашъ ти съ съвѣта? До тебе се некасае вече никакъвъ съвѣтъ, никоя неприятна —

Валп. Да, да, имашъ право! Хенрихо, съобщѣ на Хановерския пратенникъ, комуто още несъмъ далъ аудиенция, че съмъ готовъ да го приемѣ. Ще го чакамъ.

Найб. Що ти е потрѣбвалъ тебѣ! Вечъ не е нужно да се ядосвашъ съ такива работи, отъ днесъ нататѣкъ си свободенъ.

Валп. Имашъ право, имашъ право. Но какво сега ти ѣбва да правя?

Найб. По-скоро да идешъ да ѳдешъ, то е сега най-нуждното.

Валп. Минж ми вечъ гладътъ.

Найб. То е послѣдствие отъ дългото чакание. (Къмъ слугата, който токо що донесе Хенриху писмо.) Гледайте добрѣ да послужите на господаря си. (Къмъ Валпола, който се показва нетърпливъ.) Кани се повечко отъ ястието, приятелю, всичко друго ще тѣргне самичко!

Хенр. (като отвори писмото, скришно къмъ Маркита). Отъ нея! (Чете:) „Рѣшителни събития се приготвяватъ; нужно е да говоря съ Васъ. Днесъ на часътъ три въ голѣмата галерия“. (Весело.) Срѣщица!

Марк. (на страна). Небеса!

Валп. (живо). Що е то? Писмо? Отъ краля ще е!

Хенр. Не, Уйчо!

Найб. (тегли Валпола). Отъ краля отъ некраля, какво ти трѣбва тебѣ? На дяволетѣ съ всичкитѣ важни работи! сега мислиме само забавление и веселба, (къмъ Маркита, която си трие съзвитѣ) не е ли тѣй, чедо?

Хенр. Сега имамъ поне надѣжда.

Марк. (на страна). А азъ съмъ лишентъ отъ всѣка надѣжда. (Валполъ, Найборугъ и Маркита излизатъ изъ дѣснитѣ врата, Хенрихъ прѣвъ срѣднитѣ).

(Завѣсата пада.)

ДѢЙСТВИЕ III.

Сжщата денорация.

ЯВЛЕНИЕ 1.

Валполъ. Найборугъ.

(Валполъ влиза и чете смутенъ писма, послѣ сѣда на канапето отдѣсно. Найборугъ влиза прѣвъ сръднитѣ врата.)

Найб. Той е! (Приближава се до Валпола, безъ да усѣти Валполъ, и почуква го по рамото.) Роберте!

Валп. (повдигне глава). Кой е? А, туй си ти!

Найб. Тѣй ми харесва, ей тѣй да си сѣдишь на мекичко, да си почивашъ, да не работишь нищо! Почнувашъ най-сетнѣ да гледашъ себе си, да се успокоявашъ.

Валп. (нетърпѣливо). Да, приятелю.

Найб. Колко ме е гнѣвъ, че трѣбва да те викамъ на работа; но то е впрочемъ за послѣденъ пжтъ. Кралтъ ще те чака на часътъ два въ кабинета си.

Валп. Кралтъ! Видѣ ли го?

Найб. Ей сега.

Валп. Хичъ се и неотдѣляшъ ти отъ него!

Найб. Все зарадъ тебе. Искаше да узнае нѣщо ново за тебе и повика ме. Бѣхъ бескрайно изненаданъ. Говорѣше за сегашното ми положение, за моята бжджщность, за дѣщеря ми, постоянно повтаряше: „Валполовий приятель всичко може да постигне“. Из-

глеждаше работата тѣй, като да думаше: И тѣй, по желяй прочее нѣщо! Но, както знаешъ, азъ — впро- чемъ, та и какво ли да поискамъ? и самъ неznamъ. Говорихъ, прочее, само за тебе, за радостѣта, съ която си получилъ писмото му, за благодарността и най-сетнѣ за здравето ти, че се вече подобрява.

Валп. (слушаше съ нетърпѣние). Ихъ! що ти е трѣб- вало туй да смѣсвашъ? То не е истина!

Найб. Какъ?

Валп. Боленъ съмъ! хичъ ме не бива!

Найб. (лови му пулса). Вѣрно, ей ги пакъ знакове на развълнувание и трѣска. Чудно ми е.

Валп. А и какъ другояче може да бжде всрѣдъ такива бъркотии, оттегляние, настѣпяние, посрѣдъ интриги, които отъ всеждѣ ме окръжаватъ! Вечъ е растрѣбено, че съмъ оставилъ; неразбирамъ, какъ е можало туй да стане! Не-ли бѣше то ужъ тайна помежду насъ. (Сочи писмата, които има въ рѣцѣтъ си.) Сега ще ме ядосватъ и приятели и неприятели съ просби за протекция, да откъснатъ по нѣщо наслѣдие още догдѣ съмъ живъ.

Найб. А какво има, гледай си работа!

Валп. Не е то тѣй. Трѣбва да съмъ при себе си; трѣбва здраво да разсѣждамъ, за да не се убърквамъ като избирамъ. Графъ де Сундерландъ вече мислѣ, че е изигралъ. Същашъ ли се сега, че дѣщеря му имаше право тая заранъ? Знамъ си азъ тѣзи хорица, и никой не може ме разубѣди, че си мислятъ, че сж сполучили да ме качурнатъ.

Найб. (смѣе се). Тѣй ли? Азъ съмъ, който те сва- лихъ, азъ, твойтъ приятель, цѣлъ свѣтъ знае туй; по волята на твоя лѣкаръ е станжло то, или соб- ственно по твоята воля! (Подава му рѣка.) И добрѣ си

сторилъ, казвамъ ти туй искренно. Както рекохъ, кралятъ те чака, за да се разговори съ тебе за твоя наследникъ, за твоитѣ намѣрения.

Валп. За моитѣ намѣрения? Мислишъ, че имахъ нѣкакви? За туй нѣщо трѣбва врѣме.

Найб. Но кралевството неможе да стои безъ министри; я си помисли, на що би заприличало —

Валп. Вѣрвамъ, вѣрвамъ; но да си ги избиешъ изъ главата тѣй скоро-скоро, да намѣришъ седемъ или осемъ лица, отъ които да бжде задоволенъ кралятъ, които да му се харесватъ, мислишъ, че е тѣй лесно? гдѣ да ги найдешъ?

Найб. Хубава работа! Само добрѣ гледай.

Валп. (нетърпѣливо). Само ей тѣй търси! незнамъ никого, комуто би можала да бжде такава длъжностъ повѣрена.

Найб. Небой се, ще найдешъ хора, които да се жертвуватъ!

Валп. (нетърпѣливо). Ще наидж! А дѣ? и какви? Може-би ти —!

Найб. (извиква). Ахъ! що мислишъ? Азъ тебе да замѣстя! да бждж първъ министръ! Махай тазъ мисль! Нерекль бихъ нищо, ако би тѣй напримѣръ нѣкоя малка службица, нѣкое мѣстиде ей тѣй по-добричко — можалъ бихъ тѣй добрѣ като други —

Валп. Ти, Вилхелме! ти би се рѣшилъ да постъпишъ на държавна служба, ти, лѣкарь!?

Найб. Но а, че само лѣкарь ли съмъ, и прѣдставитель съмъ въ сѣщото врѣме! и нѣма да ми бжде първица, дѣто се занимавамъ съ общественни работи. Всеки у насъ, въ Англия, се занимава съ тѣхъ, и азъ съмъ се вече опиталъ въ туй.

Валп. Съ своитѣ съчинения, то е истина! Но понеже до сега никаква длъжностъ не си занимавалъ —

Наиб. Нито най-малка, а и до сега несъмъ привърженникъ на никоя система; но то всичко ще се оправи, стига човѣкъ да иска! Па най-сетнѣ и несъмъ нѣкой пробирачъ, не ламтя за никакъвъ блѣсъкъ, наopakъ. Отъ начало ей тѣй нѣкое мънинко министерство безъ голѣми отговорности, което може всѣки да занимава, което привързва човѣка само о резиденцията; туй е вѣщкото, което желая, па макаръ и нѣщо още по-малко!

Валп. А твоитѣ сили, здравето ти —

Наиб. Менѣ не ми е нищо; а пъкъ и да земе да ми става нѣщо, азъ знамъ по-добрѣ да си помогна отъ всѣки други.

Валп. Неотказвамъ; но твоето спокойствие, приятелю, твоя миръ —

Наиб. Човѣкъ трѣбва да се жертвува — за нѣколко години — поне три или четири години рѣшителностъ. — И сетнѣ, откакъ си го отбия, ще мисля, за завърщане, добро завърщане, нѣкое мѣсто, отъ дѣто да неможатъ ме извади, дѣто да можъ спокойно —

Валп. (изсмѣва се). Отлично! Служби, титли — ти, който вчера —

Наиб. Боже мой! Разбирамъ, що искашь да кажешъ. Имало би си мѣстото, ако да бѣхъ славолюбивъ, но азъ несъмъ. Мене нищо ме непоклаца, неблъскамъ си азъ главата, аспра недавамъ за титли, за чинове; ненавиждамъ ги, както и ти. Видишь, приятелю, все що правя, неправя го за себе си, а за дъщеря си, защото дъщерята на високопоставенъ мъжъ навѣрно добрѣ може да се задоми. Щомъ стане туй, сетнѣ, приятелю, сетнѣ ще оставя и ще се оттегля

съ зетя си на неговото помѣстие, или ще си се върнж при моитѣ болни, които до тогава ще остарѣятъ. Тѣ поне ще благославятъ моето властвование, и надѣвамъ се, че нѣма да бѣдѣтъ сами. Сега знаешъ моитѣ планове; и тѣй, какво ще ми отговоришъ на тѣхъ?

Валл. Нищо, приятелю. Ще поговоря върху това съ Негово Величество, комуто ще бѣде то навѣрно твърдѣ приятно. Можешъ да получишъ мѣсто между лордоветѣ по финансовата или по адмиралтейската часть, или между кралевскитѣ съвѣтници.

Найб. (тѣкми се да върви). Както ти дойде вечъ тамъ! Но мълчи си за туй нѣщо, да си стане между насъ! (Върца се.) Можешъ на примѣръ, и то гаче ужъ отъ невнимание се исплъзне тайна изъ устата ти, можешъ на краля да кажешъ или поне да подометнешъ, че съмъ писателтъ на „Ирландски Вѣстникъ“.

Валл. Ами дѣто искаше ти да се незнае името ти и да се упаци туй незнаение, ами двоята скромность — ?

Найб. Не ми е потрѣбна вечъ, като искамъ да получж нѣкое мѣсто. И най-сетнѣ, както ти казвамъ —

Валл. Нѣмай грижа! Но остави ме; до сега още никакъ не се рѣшихъ, и ако кралятъ ме чака —

Найб. Да, ще те оставя и на тебе осланямъ надѣждата си.

Валл. Добрѣ правишъ.

Найб. (излиза).

Валл. (самъ). И той! славолубивъ, като всѣки другъ! Всичкитѣ сж еднакви, немогж да имъ се сѣтя. Гаче ги е всичкитѣ завъртяло шемедъ, лудость, огневица. Този поне не е слѣпъ; къмъ себе си е справедливъ, признава, че неможе да бѣде мой наслед-

никъ. Ама онѣзъ другитѣ! каква картина, каква смѣсъ, каква група! Вечъ се биятъ за портфейлитѣ, които ми сж още въ рждѣтѣ! Но боли ме. Грозно е да гледашъ таквозъ нѣщо, срамувамъ се за тѣзъ хора. Но все таки кралтъ иска, да му покажж намѣстника си. Трѣбва да посочж нѣкого, трѣбва самъ да го въведж въ вратата на властѣта. Боже мой, кого да избержъ? Графа де Сундерландъ? Него би кралтъ навѣрно желаялъ, и азъ тоже, способенъ е и добрѣ би ме замѣстилъ. Но че дъщеря му желаше да бждж сваленъ — никога! мислили би, че тя е изиграла. — Болингброка, старий мой противникъ, мжжъ разуменъ и даровитъ — но той ще въведе система противна на моята и срутилъ би, що съмъ съзидаль. — Станхопа — той е на моя страна. Но пкъкъ той ще се ползува отъ моитѣ планове, ще жъне, што съмъ посѣялъ азъ. — Кого да избержъ? Лорда Картерета? Той само крѣщи, иска война. Лордъ Нортъ? неразбира отъ търговия. (Сепне се.) А, да, да — (смѣе се) ей го тукъ Найборуга, съ него токо що говорихъ; избранъ е отъ оппозицията, могълъ би да даде поводъ за нова комбинация, впрочемъ честна душа, опасенъ едва-ли ще бжде, дарби има, даровитъ публицистъ е, писателъ на „Ирландски Вѣстникъ“. Да! Обаче друго е да държишъ перо, а друго да държишъ кормилото на една държава; има голѣма разлика, да пишешъ — е друго, а да водишъ дипломация — пакъ друго! Найборугъ не е за тазъ работа, нѣма нито способности, нито опитность — а освѣнь това нѣма нито той нито другитѣ тактъ, па даже нито нуждната далновидность — а безъ тия нѣща работата невърви, то е необходимо условие. Азъ всичко туй притежавамъ — вкратцѣ речи, по цѣлия свѣтъ невиждамъ никого освѣнь себе си! Но съ мене

се вече свърши, ще вървя, ще се отдалечя! (Сѣда на стола отдѣсно до масата.)

ЯВЛЕНИЕ 2.

Хенрихъ. Сетнѣ Цецилия. Валполъ.

Хенр. (за себе си). На часътъ три въ голѣмата галерия, слѣдователно тукъ.

Валп. (съглежда го). А, туй си ти!

Хенр. Небеса, уйчо ми!

Валп. Ела, приятелю, помогни ми, посвѣтвай ме!

Хенр. Какво става? що ви още мѣчи?

Валп. Длъжността, която ми наложи кралътъ, да опрѣдѣля свой намѣстникъ. За мене, азъ бихъ ги опрѣдѣлилъ макаръ и всичкитѣ; но съмъ отговоренъ прѣдъ довѣрието на краля и немогъ да дамъ такава властъ въ недостойни рѣцѣ.

Хенр. Слава Богу, намиратъ се още въ нашата земя хора, които сж заслужили.

Валп. (иронически). Мислишъ? Кажй ми отъ тѣхъ нѣколкомина.

Хенр. (беспокойно се върти). Знаете ги по-добрѣ отъ мене. Но да говоря безъ обиколки, тоя изборъ влачи подирѣ си отговорность, отъ която бихъ се боялъ.

Валп. Туй е, дѣто ме беспокои, дѣто ме мѣчи.

Хенр. А защо прочее приемате? Отблъснете тая честь, и кралътъ нека си избира —

Валп. Кого?

Хенр. Самия народъ; народътъ познава по-добрѣ отъ всѣкиго другиго истинскитѣ си интереси и ще си постави министеръ, какъвто му трѣбва, мѣжъ, ко-

гото си обича! Оставете, нека тъй да стане и вече се за туй негрижете; неблъскайте се за това повече отъ мене.

Валп. (става). Какъ? Ти дѣйствително неискашъ да знаешъ за туй?

Хенр. Нито най-малко!

Валп. (полегичка, ославяещъ се о рамото му). Какъ? тая власть, която имамъ въ рѣцѣтъ си, съ която можъ да направя както искамъ, непоражда ли въ тебе никакви блѣнове, невъзбужда въ тебе никакви мисли, никакви надѣжди?

Хенр. Никакви! Нежъдувамъ за нищо, туй знаете, (върти се непрѣстайно) тукъ поне ненамирамъ прѣдмѣтъ за моитѣ желанія.

Валп. Обаче ти си мой приятель, мой племянникъ, тъй да рекъ синъ. Върховната власть — туй блѣскаво положение, на което цѣлъ свѣтъ завижда — какъ ако бихъ ти прѣдложилъ туй?

Хенр. Небихъ приелъ.

Валп. (слѣдъ кратко мълчание). Сега намѣрихъ челоуѣкъ, какъвто търся! Честь, духовитость, дарби, всичко се събрало въ него! А освѣнъ това тъй да рекъ втори азъ! Неразбирамъ, какъ съмъ можалъ да се блѣскамъ, какъ съмъ можалъ да търся заслугитѣ другадъ, когато тѣ сж тукъ, при мене, въ моето семейство.

Хенр. Благодаря, уйчо. Вечъ туй самото, че подобна мисль е можала да се породи у васъ, изпълня ме съ гордость за прѣвъ цѣлия ми животъ. Но както вече казахъ, немогъ да приемъ.

Валп. А защо?

Хенр. (върти се съ повече беспокойствие). Нито характерътъ ми, нито вкусътъ ми не ми позволяватъ.

Небихъ можалъ да понесж брѣмето на своята длѣж-
ность, прѣмногo е тежко за моята младостъ и за
моята неопитность.

Валп. (весело). То нѣма нищо, любезно чедo, нищо
нѣма. Азъ не-ли съмъ тукъ? Нѣма да имашъ работа;
ще те подкрѣпямъ, и за напрѣдъ ще управлявамъ
подъ твое име.

Хенр. Обсипвате ме съ любезности, но —

Валп. Чини що щешъ; то не е вечъ моя грижа,
на краля е работа да уважи или не. Той иска отъ
мене намѣстникъ, бързамъ да му прѣдставя най-
способния, най-достойния, когото обичамъ и най-
много му се радвамъ.

Цецил. (влива).

Хенр. Но уйчо! (Съглежда Цецилия.) Боже! тя тукъ!

Валп. Госпожица де Сундерландъ! Иде тъкмо
на врѣме, можешъ да ѝ извѣстишъ тая новинка;
драго ми е, че госпожицата ще я чуе най-напрѣдъ!
С'Богомъ; бързамъ да идж при краля, чака ме! (Покла-
ня се на Цецилия, рѣкува се съ Хенриха и излива.)

Хенр. Отиде! Бояхъ се, да не би му зададо ва-
шето дохождане причина за подозрѣние; за щастие
нѣма врѣме сега да остане.

Цецил. Виждамъ; голѣмъ нѣкой планъ го зани-
мава, и оная новинка, която има да ми съобщите —
навѣрно задъ нея се крие нѣкой тайна, която не-
трѣбва да узная

Хенр. Наopakъ, нѣма никаква тайна. Можехъ
ли да имамъ въобще тайна за васъ? Здравиего му
го принуждава да иска уволнение, да остави ми-
нистерството

Цецил. Знамъ.

Хенр. И за свой намѣстникъ иска да прѣдстави мене.

Цецил. Възможно ли е! Вий, Хенрихо, първъ министръ? Ай, туй тъкмо азъ искахъ.

Хенр. Истина ли казвате?

Цецил. Искахъ да бъдете мой съюзникъ, да ви прѣдставямъ своитѣ прѣдложения, своитѣ надѣжди, да усигуря триумфа, на който толкозъ много прѣчки се тургахъ. Не се надѣвахъ, да бѣде толкова наблизо!

Хенр. И до сега неразбирамъ туй. Вий сте била славолюбива за мене, който несъмъ такъвъ нито най-малко?

Цецил. Що думате?

Хенр. Че неискамъ онази титла. Отказахъ вече, и отблъснѣлъ бихъ, макаръ и самъ кралятъ да ме натуча да приемъ!

Цецил. Туй нѣма да направите!

Хенр. Защо не? Знаете желанието, което изпълня сърдцето ми; знаете, отъ кого зависи моето щастие; и ако съмъ дошѣлъ на туй мѣсто развѣлнуванъ и растрѣперянтъ, ако сърдцето ми, додѣто ви чакахъ, необикновенно силно тупаше, мислите, че то е било за туй, за да се снабдя съ ялова титла, съ възвишено положение или съ нѣкой чинъ? Трѣперямъ, защото бихъ можалъ де изгубя по-скѣпо съкровище; знаехъ, че тукъ ще ви видя, може-би за послѣденъ пѣтъ.

Цецил. Какво?

Хенр. Сждбата ми трѣбва да се рѣши. Говорете, па макаръ и всичката ми надѣжда да отнемете, говорете ясно. Моята любовъ е тѣй праведна, тѣй искренна, щото трѣбва да надвие и най-страшната ко-

кетерия; обичамъ ви тъй горѣщо, Цецилио, щото се считамъ достоенъ поне за отблъсване.

— **Цецил.** Какъ? можалъ бихте да мислите —?

Хенр. Казахъ: Обичамъ ви! Вий неприехте опрѣдѣленно моята любовъ, нито пъкъ я отблъснѣхте; видѣхъ ви растрѣперява, развълнувана, ежщо като сега. Но и отговорете ми: Искате ли да бѣдете моя? Ще отидѣ да моля за вашата рѣчка баща ви, кралицата, самия кралъ —

Цецил. (уплашена). О, пазете се!

Хенр. Браните ми? Защо? Искамъ да знамъ! Мислите, че кръвта на Чурчиловци не е достойна да се съедини съ вашата? Боите се, да не би дѣдо ви, да не би зетъ му графъ де Сундерландъ да се докачи отъ моята просба?

Цецил. Никакъ, милорде! Вашата просба навѣрно би ги ласкаяла, отъ тѣхъ би сте небилъ отблъснѣтъ.

Хенр. Ами отъ кого? Моля ви, говорете!

Цецил. Отъ кого — отъ мене, отъ мене самата!

Хенр. Най-сетнѣ излѣзе истината на яво. Вий не ме обичате, вий не сте ме никога обичала; вий сте се ужасно подигравала съ моитѣ мъжи. Какъ можехте да бѣдете толкозъ свирѣпа! Оставямъ ви на всегда, и трѣбва да отнесѣ съ себе си понятие за васъ, което — о! за васъ, която съмъ тъй обичалъ и която сега —

Цецил. За Бога, недоизричайте, милорде, неискайте да ме мъчите! О вий незнаете, никога небива да узнаете, колко много съмъ злочеста! Наречете ме измамница, кокетка, побѣгнете отъ мене — имате право, заслужила съмъ вашитѣ натяквания, но не всичкитѣ; защото жената, която наричате своя не-

приятелка, която обвинявате въ измама, тая жена е скривала отъ васъ своитѣ планове, то е истина, обаче най-тайнитѣ нейни планове имали сж за цѣль само вашата слава и вашето щастие. Мислееки си — а виждамъ, че съмъ се лъгала — че Валполовото славолюбие гледа да ви отстрани, старала съмъ се единствено за туй, какъ да се даде вамъ властѣта; влиянието на баща ми, благоволенieto на приятелитѣ ми и на кралицата, всичко трѣбваше да служи вамъ и да ви помогне за къмъ най-високото стѣпало, на което съмъ ви вече видѣла въ сѣнищата си. Туй е било моето славолюбие; и казала бѣхъ въ ума си: Когато стигне до върха на своето достойнство, когато вече не ще има на вѣдѣ да се повишава неговата слава и властъ, тогазъ нека узнае, че азъ съмъ била причината, че азъ съмъ била първата причина, че съмъ можала да се отрекж отъ него, но никога отъ щастieto му; и може би да жертвува една сълза за мое въспоминание и да каже: Тя ме тѣй обичаше!

Хенр. Вий ме обичате?

Цецил. (болестно). И още се съмнѣвате!

Хенр. Защо тогазъ неприемате ржката, която ви прѣдагамъ?

Цецил. Азъ ваша жена! Знайте, Хенрихо, че то би навършило мѣрката на всичкитѣ ми желанія. Колко честита и горда щѣхъ да бѣдѣ, ако да имахъ името на тогозъ, когото обичамъ, и ако да можехъ каза: Неговата слава е моя, неговитѣ прѣдприятия сж мои. За отблѣсване таковато щастие, което ми се прѣдставя, неизискватъ ли се голѣми сили душевни? нетрѣбва ли за туй нѣщо (сочи сърцето си) рѣшителностъ, (болестно развълнувана) или по-добрѣ любовъ?

Хенр. О Боже! говорете —

Цецил. Да, да! Беспокойствието, вълнението ми, всичко може да ви бжде свидѣтелство, че въ туй се крие тайна, която трѣбва да запазя, която немогж да открия, безъ да бждж погубена. И пакъ ще искате да я узнаете?

Хенр. Не! Непитамъ веке, вѣрвамъ ви!

Цецил. Но добрѣ. Искамъ обаче доказателство, че това е тѣй, едничко доказателство.

Хенр. Говорете; заклевамъ се, че на минутата ще послушамъ.

Цецил. И тѣй, приемете, щото ви се прѣдлага! Вашитѣ заслуги, вашитѣ дарби призоваватъ ви на достойното мѣсто; стѣпете на туй мѣсто, изпълнете задачата си. Опитайте се, и ще видите, че това брѣме не е по-тежко отъ силитѣ ви, за да може Англия единъ пжтъ да ви почита и да ви се чуди, като гледа, че сте по-голѣмъ отъ щастieto си.

Хенр. Какъ могж да надвия на гласа, който ме повишава по-горѣ отъ самага мене?

Цецил. Добрѣ, и тѣй приемате! Туй е всичкото, което желая, и нека сждбата ми си бжде вече каквато-и-да е — с'Богомъ! с'Богомъ, за да не ни заварятъ ненадѣйно заедно. Ваша съмъ, ваша во вѣки! Довечера у кралицата. (Излиза прѣвъ срднитѣ врата.)

Хенр. (самъ). Ваша! ваша во вѣки! Немогж това и до сега да го повѣрвамъ! Всичко, що чухъ, разбунтува душата ми, тѣй съмъ развълнувана, щото едва си сѣщамъ чувствата, и умътъ ми Тя ме обича! моя е! Туй е всичкото, което знамъ, туй е всичкото, което сърдцето ми помни. (Като вижда че ялизатъ лица, съ неприятность.) Уйчо и кралтѣ; каква

несгода! Тъкмо би трѣбвало да бждж на самò съ нея, съ въспоминание за нея.

ЯВЛЕНИЕ 3.

Георги. Валполъ. Хенрихъ.

Валп. Да, Сире, изложихъ ви съображенията за избора си, и ако го Ваше Величество одобрявате — ей го тукъ моя племянникъ, когото прѣпорѣчвамъ, момъкъ напълно прѣданъ на личността на краля си и на служба за отечеството.

Хенр. Сире —!

Валп. Съобщихъ веке твоето боене, твоето нещене. Обаче Негово Величество, благодарение Богу не ги уважи.

Хенр. Трѣбваше да се недовѣрявамъ на сами себе си и на силитѣ си; но понеже Ваше Величество иска, то знамъ, що е моя обязанность.

Валп. (радостно) Приема!

Георги. Отлично!

Валп. (съ по-малка вечъ радость). Прие. Наистина още е младъ, малка опитность има, но азъ съмъ тукъ.

Хенр. На туй се осланямъ.

Георги. Защо да изключаваме младежъта отъ служба? То не е право по моето мнѣние. Младежъта има буйна фантазия, която ражда велики и възвишени идеи, младежъта има огънь, който побужда прѣдприемчивость, младежъта е дѣятелна и готова за работа; а и недостатъцитѣ, които имъ се отдаватъ, вѣрность и искренность, отъ които старитѣ наши дипломати се плашжтъ, чинжтъ ми се добри свойства. Най-

добрата хитростъ и дипломация мисля че е сега истината.

Валп. Дѣйствително, защото истината невѣрватъ! По тоя начинъ моятъ племянникъ е способенъ да си играе съ всичкитѣ европейски дипломати. За щастие азъ съмъ тукъ, за да му припомнямъ отъ врѣме на врѣме старитѣ и добритѣ навици.

Георги. Ще го запознаете съ нашитѣ отношения спрямо другитѣ държави.

Валп. Да, Сире; изисква то наистина малко нѣщо повечко врѣме, но до онуй врѣме земамъ всичко на своя грижа.

Георги. Нужно е, да се запознае и съ вжтрѣшнитѣ ни работи; редътъ, който има да се уведе въ Шотландия.

Валп. Да, Сире; недѣйте се беспокои, ще се постарая за всичко.

Георги. А колкото се касае до другитѣ членове на кабинета, които ще трѣбва да назначъ —

Валп. Готово е веќе, като че веќе управлява; може още отъ днесъ да започне своята дѣятелность. Ей сегичка ще донесъ портфейла, за да го прѣдамъ на Ваше Величество; всичката работа е нагласена, распрѣдѣлена. Тѣй ще бжде то всекога. Утрѣ, като постѣпи на длъжността си, неще трѣбва друго, освѣнь —

Георги. Какво?

Валп. Подпись! Слѣдъ малко ще дойдъ пакъ при Ваше Величество и (покланя се на Хенриха) при Негово Прѣвѣсходителство! (Излива.)

Георги. Уйчо ви е сега свободенъ, и, както виждамъ, тоже честитъ.

Хенр. (стоваше до сега умисленъ, угриженъ.) Извинете, Сире; Ваше Величество питаше —

Георги. Гледамъ, че новий ми министръ е развълнуванъ. Нѣма нищо, тѣй става то много ижти, когато се натрупа работа, особено ако е важна и трудна. Казахъ, че Валполъ много ви се радва; постоянно се боеше да неоткажете, па даже вechъ и формално бѣ ми го извѣстилъ.

Хенр. Истина, Сире, рѣшилъ се бѣхъ така, имахъ такова намѣрение.

Георги. Какъ? имахте намѣрение да се въспротивите на уйчовото си желание, на волята на краля си? Бѣше ли туй ви намѣрение слѣдствие отъ държавни отношения?

Хенр. Не, Сире! Позволявамъ си да моля Ваше Величество, за да мож да замълчж причинитѣ, които ме натукнжжж —

Георги. А защо?

Хенр. Боя се, че ще ви се сторятъ малко достойни за сериозността, която трѣбва да се изисква отъ министръ.

Георги. Е Боже мой, негрѣшите! Сериозността ми ме кара мене на смъртъ и азъ съмъ щастливъ, че можъ съ нея да свържж примирие; и тѣй сега говорете откровенно.

Хенр. Трѣбва да послушамъ, Сире! Щѣхъ да откажж, но лицето, което има върховна власть надъ мене, възбуди въ сърдцето ми славолубие, тжга за слава, която надви на моя страхъ, и се рѣшихъ да приемж.

Георги. (смѣе се). Отъ начина, по който расправяте, обзалагамъ се, че онуй лице е била нѣкоя жена!

Хенр. Така е!

Георги. (смѣе се). Неналучихъ ли! Можете да си помислите, че съ уйчо ви не е можало да се говори друго; освѣнъ върху интереситѣ на държавата; строгостта на неговата възраст и характеръ — и сетнѣ — кавалеръ е на кралицата! съвършено ѳ е прѣданиъ; азъ сѣщо тѣй, защото я уважавамъ, обичамъ я отъ всичко най-много; но при най-незначителното довѣрие, като вѣренъ поданикъ, мислилъ би се той задълженъ да прѣдумва. А то прѣчи, бърка. Но, помежду насъ — (Пакъ се смѣе.)

Хенр. (изненаданъ, съ почетъ). Какъ? азъ, Сире?

Георги. (учтиво). Мислите, че на-кралъ никога не-може се позволи да слѣзе отъ върха на политиката или етикецията? Мислите, че той никога не тѣгува да може каза своитѣ мѣки на приятеля си?

Хенр. Що думате?

Георги. (въздиша). Че и азъ, драгий Хенрихо, че и азъ могъ да имамъ тукъ (сочи сърдцето си) нѣкои мѣки. (Ласкателно.) Обаче сега е работата за васъ; обичамъ ви, че сте влюбенъ —

Хенр. До полуда.

Георги. (весело). Разбирамъ; но щастливъ ли сте?

Хенр. За жалость, не! Обича ме, призна ми се, но неще да приеме рѣката ми.

Георги. (весело). Туй немогъ да разберъ.

Хенр. Неиска да бѣде моя.

Георги. (опрѣдѣленно). У мене е то пѣкъ тѣкмо наопакъ.

Хенр. Дѣйствително?

Георги. (живо). Както казвамъ. Сега видите, какъ въ бѣдѣще хубаво ще живѣемъ заедно, щастieto нѣма да ни остави. Подиръ тежки занятия ще си заслужаде съ разговоръ за своитѣ тѣги; то ще бѣде прѣлестъ!

Както се до сега бояхъ отъ часътъ за засѣданіе въ сьвѣта, така сега ще го чакамъ съ удоволствие.

Хенр. А азъ, който се бояхъ да станъ министръ — !

Георги. Видите, че нищо не е. Да му разбирашъ, туй е всичкото — (подава му ржка) а ний си вече разбираме най-добрѣ. (полугласно.) Кажете ми, Хенрихо —

Хенр. Уйчо ми !

Георги. (на страна). Дяволъ ! (шъпне на Хенриха.)
Мълчете прѣдъ него !

Валп. (донася портфейла и слага го на масата, па изважда изъ него книги). Ето тукъ прѣди всичко прѣдмѣта, съ който трѣбва да се запознае новий министръ ; туй е относително Испания.

Георги. (вима бумагите). Добрѣ, ще поговориме върху туй, но днесъ не, още отъ рано. Трѣбва да излѣзъ на конь съ кралицата. (Шъпне на Хенриха.) Пожела туй.

Хенр. Ще ми бѣде ли дозволено да придружавамъ Ваши Величества ?

Геор и. Свободно, твърдѣ ще ме зарадвате съ това. (Къмъ Валпола.) Дѣйствително, то е едно нѣщо, кога е младъ министрътъ ; ще търгне всичко като по вода ! (Къмъ Хенриха.) Нѣма можеме да говоримъ прѣдъ кралицата ; но все нѣкакъ ще му намѣримъ врѣмето. (Шъпне.) Довечера има балъ въ палата, ще дойдете ли ?

Хенр. (тоже шъпне). Безъ друго, Сире ! Нѣма да забравъ !

Валп. (на страна). Какво ли иматъ да си шъпнатъ ? (Гласно.) Ваше Величество нежелаете сега да се занимава съ тѣзи книги, моля да ми се възвърнатъ.

Георги. (подава ги на Хенриха). Касаете се вече до тогози. Земете, Хенрихо, прѣгледайте ги, земете всичко въ внимание и прѣдставете ми докладъ за работата.

Валп. Туй е твърдѣ важна работа! въпросътъ е за миръ или за война!

Хенр. Некрия отъ Ваше Величество, че съмъ за отмъщение заради незначитанието на народното знаме. Туй е било всѣкога моето мнѣние.

Валп. Да, додѣто (небѣше) министеръ; то е било мнѣние на единъ младежъ, идея кавалерска, но сега —

Хенр. Сега го имамъ за обязанность, милий уйчо; таково е поне моето мнѣние.

Валп. Не е таково обаче моето мнѣние. Прѣди всичко трѣбва да се гледатъ финанситѣ.

Хенр. Прѣди всичко — честъта на отечеството!

Валп. Но азъ мисля, че —

Георги. (къмъ Валпола, сочи на Хенриха). Извинете, то се отнася до него, той е за туй отговоренъ.

Хенр. Извинете, уйчо, че несъмъ на еднакво мнѣние съ васъ; неосжждайте ме обаче прѣди да ме изслушате. Ще обяснѣ и изложѣ причинитѣ на своето мнѣние въ доклада, който Негово Величество иска, и който по-напрѣдъ вамъ ще прѣдставя.

Георги. Както искате, можете тоже и само менѣ да го прѣдставите. Между насъ да нѣма никакво свѣнувание, никакви етикети. Да несме кралъ и министеръ, но двама приятели; приемате ли приятелството, (подава Хенриху рѣчка) което ви прѣдлагамъ?

Хенр. (покланяещъ се). Сире! На уйчо си съмъ обязанъ за туй щастие. Какъ можъ достаточено да му благодаря?

Азъ много повече съмъ му задълженъ, (къмъ Валпола) защото имамъ министеръ, какъвто ми трѣбваше.

Валп. Истина?

Георги. Да! Отъ разговора, който имахме, познахъ, че добръ сторихте, дѣто ми го прѣпорѣчихте. Всичко

се въ него съединило: способностъ, дарби, знание на работитѣ. (Къмъ Хенриха.) Колкото се касае до оназъ работа, която особено прѣпоръчихъ на вашето внимание —

Валп. Каква работа? за какво е думата?

Геор и. Нищо, то ще остане помежду ни. (Къмъ Хенриха.) Имате, казватъ, нѣколко мили далече отъ Лондонъ италианска вила, прѣкрасна дача?

Хенр. Младежко свѣрталище!

Георги. Каня се утрѣ тамъ на закуска, ще можемъ тамъ по-добрѣ да се разговаряме по вкуса си, отколкото тукъ. (Къмъ Валпола) Васъ, милий Роберте, моля да си мълчите за всичко, додѣто не се нареди нашълно; чакъ тогазъ ще обявие за назначението на вашия племянникъ! (като вижда, че влиза придворниче) Чакатъ ни веке. Хайде да вървимъ, милий Хенрихо. (Отъ далело къмъ Валпола на търгование.) С'Богомъ, милорде!

Хенр. (сжщо така, весело.) С'Богомъ, уйчо! И двамата излизатъ.)

Валп. (намърженъ и умисленъ расхожда се.) Незнамъ, що ми е! Племянникътъ ми въ таквозъ благоволение, кралтъ неговъ приятель, отива утрѣ у него на закуска. (Помълчавъ се.) У мене не е дошълъ никога на закуска. И като какви ли тайни иматъ, върху които ще разискватъ, та имъ прѣчи моето присѣствие! Другъ пътъ не е ималъ никакви тайни отъ мене. Като кой ли ми е отнелъ неговото довѣрие? Лордъ Хенрихъ? Не, туй немож да повѣрвамъ; той е твърдѣ откровенъ, твърдѣ вѣренъ, а и не е отдавна на новата длъжностъ. Стори ми се обаче, гаче ли е споразумѣнъ съ краля; срѣза прѣдъ него моето мнѣние, обяви се като мой противникъ, мой неприятель;

па най-сетнѣ тази закуска! наказа нищо, прие! Не благодарникъ, който менѣ има за всичко да благодари

ЯВЛЕНИЕ 4.

Найборугъ. Валполъ.

Валп. (като съглежда Найборуга подава му ржка). А, ти си тукъ, приятелю, едничкии мой приятелю!

Найб. Говори ли съ краля?

Валп. Да.

Найб. Мислѣхъ си туй; срѣщнахъ го, когато тъкмо излизаше отъ тукъ; поздрави ме твърдѣ учтиво на терасата, която бѣше пълна съ дворяне.

Валп. Самъ ли бѣ кралятъ?

Найб. Не; облѣгаше се благосклонно о рамото на лорда Хенриха. Всичкитѣ си тамъ шепняхъ: „Колко е този Валполъ на обичъ! стига да е човѣкъ неговъ племянникъ, неговъ роднина, за да се отнася кралятъ съ него като съ членъ отъ кралското семейство“. Негово Величество сетнѣ се доближи до терасата, подъ която бѣше се струпало огромно множество народъ и моряци. Всичкитѣ на гласъ викахъ: „Война! война! война на Испания!“ — „Чуete ли, Сире?“ извика лордъ Хенрихъ. — „Добрѣ, юначе!“ каза кралятъ, потупвайки го по рамото; „ще я иматъ, не е ли така?“

Валп. Каза ли туй? обѣща тѣи опрѣдѣленно?

Найб. Съвършено на гласъ прѣдъ всичкитѣ; и веднага се разнесе на вси страни екотъ: „Да живѣе кралятъ! Да живѣе Валполъ!“ . . . защото и до сега още мислятъ, че ще си останешъ министръ. А азъ се смѣхъ. Колко чудни сж тѣзи хора! колко

малко стига, за да ги човѣкъ Моля ти се, кажи ми, припомни ли си за мене?

Валп. Да, приятелю, да; записахъ те на листа, който ще прѣдставя на краля и който ще одобри, увѣренъ съмъ.

Найб. Тъкмишь ме за по финанситѣ или по мореплаването?

Валп. Какво би казалъ, ако би можло нѣщо повечко? да станешъ първъ министъ?

Найб. Не, не, неискучавай ме; знаешъ, че несъмъ славолюбивъ. Нѣкое малко министерствиче, свободно отъ атаки, мирно, скромно, гдѣто да съмъ сигуренъ че нѣма тежка работа — туй е всичкото, което желая.

Валп. А защо? не си справедливъ самъ къмъ себе си. Мжжъ възрастенъ си, разуменъ —

Найб. Е да, то е истина!

Валп. (жълчно). Не е нѣкой момчерлакъ! тозъ неѣзди на конь, ей този тукъ!

Найб. Никога!

Валп. Нѣма вкусна вила, лѣтна дача вънъ —

Найб. Хичъ нищичко; то може обаче съ врѣме да бжде, и ако кралятъ ще иска —

Валп. (стиска му яко ржката). Ще иска, туй знамъ. Ще имаме прѣчки, страшни прѣчки. Владѣтелитѣ иматъ такива чудни прищевки, тѣй скоро забравятъ направенитѣ имъ услуги! — Но небой се! Въ такава държава, каквата е нашата, нестига да бжде човѣкъ любимецъ на краля, та да стане министръ; трѣбва да има довѣрие, дарби —

Найб. Твърдѣ си любезенъ!

Валп. Трѣбва да имашъ на своя страна болшинството, общественото мнѣние. Ще видимъ —

Найб. Да, приятелю, да, ще видимъ. Но успокой

се; бескрайно си развълнуванъ. Поискалъ си уволнението си, за да се успокоишь —

Валп. Вече съмъ спокоенъ, приятелю.

Найб. (крачи къмъ сръднитѣ врата). Чуешъ ли тази врява? Кралтъ отива, на конъ е; твоя племянникъ до него, отдѣсно.

Валп. (сърдито). Отдѣсно! истина ли?

Найб. Не-ли го гледамъ. Ахъ, ти мой Боже испустнѣ си камшика, кралтъ му подаде своя. Каква! честь!

Валп. (за себе си). То е прѣкалено! (На гласъ къмъ Найборуга.) Хайде; или ще се лишъ отъ името си, или ще смѣкнеме тѣзи, които се домогватъ за властѣта!

Найб. Да ги смѣкнеме!

Валп. А кралтъ ако рѣшително иска война —

Найб. Ще склониме. Война може лесно да се найде, стига да искашъ; то не е тѣй трудно, както да удържишь миръ.

Валп. (тегли го). Хайде, думамъ, трѣбва да побързаме. (Излиза прѣвъ сръднитѣ врата, водящъ подирѣ си Найборуга.)

(Завѣсата пада).

ДЪЙСТВИЕ IV.

Сжщата декорация, както въ третото дѣйствие.

ЯВЛЕНИЕ I.

Хенрихъ. Маркита.

Марк. (влявяеки отъ дѣснитѣ врата). Да, тате, ще ви почакамъ тука.

Хенр. (влявя отъ срѣднитѣ врата и съглежда Маркита). Госпожице Маркито! Колко тѣгувахъ да се срѣщна съ васъ! Да знаехте, колко съмъ веселъ, каква радостъ усѣщамъ!

Марк. Говорете скоро, за да можъ заедно съ васъ да се радвамъ.

Хенр. Отъ озарна станяхъ толкозъ измѣнения, случихъ се толкова-си приключения! Доста е за васъ да узнаете, че въ тая минута азъ имамъ всичката властъ въ рѣцѣтъ си; идамъ довѣрието и приятелството на краля; всичко сторва зарадъ мене, каквото поискамъ, и веднага ми дойде на ума за васъ.

Марк. За мене?

Хенр. Поне за оногова, когото любите; а то е сѣдно. Пратихъ та повикахъ младия ви братанецъ, Тома Кинстона.

Марк. Небеса!

Хенр. Намѣрихъ му вчера служба; но днесъ ще му дамъ много по-добра, много по-сигурна; ще му дамъ

мѣсто при мене, въ моята канцелярия. Да бѣхте видѣла неговата признателность и особено неговата изненаданость; не може да не се сѣти, отъ дѣ му иде щастieto.

Марк. Мисля, че може.

Хенр. „Сега“, казахъ му, „като сте богатъ, като имате бжджщность сигурна, немислите ли нѣкакъ да се устроите?“

Марк. Всевишнй Боже!

Хенр. Небойте се никакъ! ни дума си не позволихъ противъ дължимото къмъ васъ внимание. Обаче той самъ споменъ, обръщайки се къмъ мене като къмъ свой пекровитель. Расправяше ми, че хвърлилъ око на една млада мома, своя роднина, сестреница, на която баща ѝ токо що билъ избранъ за прѣдставитель. То е явно, мисля. Безъ да издамъ слѣдователно тайната, която ми повѣрихте като на приятель, азъ го повикахъ, за да не би да губи надѣжда, ами пакъ да си слѣдва прѣдприятieto.

Марк. О Боже мой!

Хенр. Той ще дойде. (гладящъ умилно къмъ Маркита). Наистина, Маркито, виждамъ, че ще бжде честитъ; неznamъ, кой би му незавиждалъ на неговата сждба, понеже сега е сигуренъ, че баща ви ще се съгласи. Новото му положение, моето покровительство и сетнѣ вашата —

Марк. Незнамъ — (смутена) съмнѣвамъ се, че баща ми —

Хенр. Ще склони навѣрно; азъ ще умѣя да го прѣдумамъ.

Марк. Туй сж твърдѣ много любезности отъ ваша страна, прѣмногo се занимавате съ мене; всекога само вий, вий повече отъ всичко! Но вий не ми распра-

вяте, какво ви се случи, за вашето свиждане — за срѣщаната, на която бѣхте поканенъ?!

Хенр. Ахъ, вий искате да сподѣляте моето щастие; ще ми бѣде толкозъ по-сладко. Струва ми се, гаче ли въ нашата сѣдба владѣе нѣкакво-си съгласие, което ни прави и двамата или честити, или злочести. Сполучихъ сѣщото, което и вий: обичатъ ме!

Марк. Небеса!

Хенр. Да, тя ме обича, немогъ въ туй да се съмнѣвамъ; и макаръ че за сега прѣчкитѣ, тайната, която трѣбва да пазя, ѳ прѣпятствуватъ да ми подаде ржката си, но поне съмъ сигуренъ, че нашето сгодяване е прѣдмѣтъ на нейното желание. Тѣкмо бѣхъ ѳ писалъ, дано по-скоро се доближж до онзи часъ, и надѣвамъ се, че неще има веке нищо да се испрѣчва неприятелски противъ нашето съчетание, както и противъ вашето. Чакамъ отговора ѳ. Ще ви намѣря у моята сестра Юлиана, да? С'Богомъ, Маркито, с'Богомъ! Запазете прилѣжно моята тайна. (Излиза.)

Марк. (натиска си ржката на сърдцето). Тукъ е скрита неговата тайна, тукъ е, и мжчи ме, и мори ме. Обичатъ го! Додѣто говорѣше, мислѣхъ си, че ще умрж; за щастие нищо несъгледа той, радостъта му му прѣпятствуваше, за да разбере, за да съгледа моята болка. (хваща си двѣтъ ржцѣ стиснажто.) Дано бѣде честитъ, Боже мой! туй е единственната ми просба. За мене е веке всичко свършено! (Иска да излѣзе и съглежда Найборуга, който влиза.)

ЯВЛЕНИЕ 2.

Найборугъ. Маркита.

Марк. Хайде да си отидемъ, тате, хайде!

Найб. Какво ти дойде тѣй изведнжжъ? Що ти е?

Марк. Да се върнемъ у дома, да нестоиме веќе въ мѣста, които по-добрѣ е било никога да небѣхъ познала!

Найб. Ти, на която туй мѣсто се стори тая заранѣ толкозъ прѣкрасно!

Марк. Тая заранѣ, каква разлика! незнаѣхъ, собствено мислѣхъ си — а вий го намѣрвахте, че е несносно у двора.

Найб. На първъ погледъ, истина, но сетнѣ — сетнѣ нищо.

Марк. Небихъ можала никога да привикнѣ на туй. Да се махнемъ отъ тукъ, тате, не ми е добрѣ.

Найб. (лови ѣ за рѣка). Възможно ли е! Добрѣ, добрѣ, ще отидеме. Но още мѣнинко, чакамъ приятеля си Валпола, който крои за мене нѣкои планове; рече ми, да се неотдалечавамъ, че вечъ имамъ, каза, нѣ какви надѣжди.

Марк. За какво?

Найб. Да станѣ министръ!

Марк. Вий? Боже мой!

Найб. Защо не? Като всѣки другъ! Впрочемъ азъ неискамъ, той иска това, той го желае! Какъ можъ да несторя нѣщо по волята на приятеля си, който толкозъ много се грижи за мене? Признавамъ се искрено, дойдохъ тукъ съ извѣстни прѣдразсѣдѣци, но полека-лека окоето привикнува на този блѣськъ и раскошество, което окрѣжава човѣка, ухото привикнува на титлата „Ваша милость“, „Ваше Прѣвѣсходителство“, а по-сетнѣ още и нѣщо по-друго. Като гледахъ тѣзъ нрѣкрасни дами, тѣи раскошно облѣчени, блѣстящи, на които цѣлъ свѣтъ завижда, мислѣхъ си за тебе и казахъ въ себе си: „Моята дѣщеря би можала да бѣде като тѣхъ! И гледамъ те

веке въ твой-си фйтонъ, въ твой-си салонъ, дѣто прѣдставлявашъ господарка; гледамъ те въ твоя-си ложа на театра. И слушамъ ги какъ си шыннхтъ: Тя е, министровата дъщеря е. Като си помисля всичко това, ще разберешъ, че ме то вълнува, омайва ме, заслѣпява ме, и веке незнамъ, да-ли е то славолюбие, или любовь бащинска.

Марк. Но, тате, ако е туй истина, ако вий ме обичате, тате, неискайте да останж тука, азъ бихъ умрѣла!

Найб. Що думашъ, чедо? ти да умрешъ! Ела, ела, чедо, да се махнемъ отъ тукъ; веднага ще те изведж отъ тука. Ще си дамъ оставката. Какво ще правя азъ тука въ министерството безъ чедото си, безъ единственното си богатство? (стиска ѝ ржката.) Но говори, раскажи всичко на татка си. Що е туй, дѣто те намирамъ въ такова положение? отдѣ сж тия твои въздишки? Да-ли бихъ налучилъ случайно причината? Чини ми се, че за туй имамъ доста способностъ.

Марк. Не, не, добрий мой тате! не, никога, Вчера, когато ме питахте, да-ли нѣкого обичамъ, обѣщахъ, че ще ви се призная, ако би да дойде тѣй работата. И ето вече дойде!

Найб. Истина!

Марк. Собствено вече пакъ е всичко свършено; неискамъ веке да го мисля, искамъ да забравя. Той е единъ, когото никога немогж да земж — лордъ е, голѣмъ човѣкъ!

Найб. Знамъ го; все туй съмъ си мислилъ; той е, когото всекога съмъ желаялъ за зеть, лордъ Хенрихъ.

Марк. (туря му ржа на устата). Тихо, за Бога моля ви се!

Найб. Нѣма да бѣде нужда, като станѣ министръ! Туй е единственното срдѣство, за да се уравниятъ разницитѣ.

Марк. Невъзможно!

Найб. Защо да неопитае туй? Ако има надѣжда, ако сполучи Валполъ онуй, което иска за мене да направи — прѣдстави си, какъвъ несмислъ би било да се откаже човѣкъ отъ министерство?

Марк. Мислите ли и до сега това?

Найб. Разбира се! Да, тая мисль е по-силна отъ волята ми. Тукашний въздухъ има въ себе си нѣщо, което влазя въ мозъка. Пипамъ пулса си и чини ми се, че ми е така, както тая заранъ на Роберта; сжщитѣ симптоми —

Марк. Една причина повече, за да се махнемъ отъ тука.

Найб. Може, може. (Съгмежда Валпола.) Той е, ей го вече тукъ! Почакай ме у госпожица Юлиана. Двѣ думи, двѣ думи само, и подиръ единъ часъ ще тѣргнеме, заклевамъ ти се.

Марк. (излиза прѣвъ срднитѣ врата).

ЯВЛЕНИЕ 3.

Валполъ. Найборугъ. Къмъ края извѣстительтъ.

Валп. (влязя отъ дѣснитѣ врата замисленъ, имаеки книги въ рждѣтъ си). Доклада, който ми прѣдстави, който своержчно за нѣколко часа написа — четохъ го, светий Георги да е свидѣтель! добро е, твърдѣ е добро! Заключениеето е: война, война съ Испания, отъ всички желателна, и тѣй ще стане отъ утрѣ популярень, да, идолъ на цѣлия народъ! И безъ туй вече започнува.

Найб. И тѣй, приятелю?

Валп. И тѣй, злѣ отива работата! Чакахъ краля

при завърщанieto му отъ расходката; говорихъ съ вършено ясно и въ неговъ интересъ за новитѣ планове, и страхуванието за избора, който самъ той искаше да направи —

Найб. Кралтъ има слѣдователно нѣкого прѣдъ видъ, протезира ли нѣкого?

Валп. Па разбира се! нѣкой-си членъ отъ горнята камара, младъ лордъ, който има наистина заслуги, но малко опитность. Безъ да го коря, азъ обрнѣхъ вниманието на краля, че нѣма до сега никого на своя страна въ камарата на депутатетѣ, каквито и да сж заслугитѣ му. Сетнѣ му говорихъ съ особенна жаркость за тебе, че би си можалъ, подкрѣпянъ отъ оппозицията, да я спечелишъ сжщата за настоящето управление, а тѣй сжщо и че ще можешъ да съединишъ *vigintѣ* съ *torintѣ*. Струвало би си то за опитъ на единъ добръ политикъ!

Найб. Навѣрно! Но а — ?

Валп. Но, разсѣяний и заспалий краль едва-ли ме слушаше, отговаряше ми нетърпѣливо. За първъ пѣтъ въ живота си неможахъ да обуздая духа му.

Найб. Нѣма що, трѣбва да се търпи; както ти казахъ и тая заранъ, най-напрѣдъ искамъ нѣкоя подолня служба, съ която могж се задоволи.

Валп. Тамъ Богъ знае, ще могж ли поне такава да ти намѣря; има въ туй нѣкаква-си интрига, пѣкленно прѣдателство. Повѣрвалъ ли би ти, че на слѣдниците на графъ де Сундерландъ го подкрѣпятъ?!

Найб. Кого? моя противникъ ли?

Валп. (нетърпѣливо). Да, да, твоя противникъ! Леди Цецилия, която мислѣхъ за побѣдена, тя е, напротивъ, побѣдителка! Интригувала въ неговъ интересъ. Всичкия свѣтъ е за него, а азъ съмъ билъ само играчка; и сега трѣбва да гледамъ на туй, какъ

влизатъ въ министерството Сундерландъ, Болингброуъ и всичкитѣ мои неприятели! Не, чортъ! не, на макаръ животъ да ме костува, нѣма да те оставя, неподавамъ се още на играта, изигравалъ съмъ похитри! Ти трѣбва да станешъ министръ, ти ще бждешъ, на макаръ всичко да пропадне!

Найб. Това е много, приятелю, много! Приятелството те заслѣпява и увлича; немогъ истърпѣ да се жертвувашъ за мене, нито да се растревожвашъ ей като сега. Отъ онуй врѣме, отъ когато остави службата си, за да си отпочинешъ, отъ онуй врѣме гаче-ли пѣклото се възбунтува. По-добрѣ да се откажж!

Валп. (задръжа го). То небива! ти нѣма да си идешъ отъ тука! Всичко това е планъ, още нищо не е свършено, и слава Богу, указа още не е издаденъ!

Найб. Отдѣ знаешъ!

Валп. Знамъ, защото иначе бихж ми го пратили да го приподпишж.

Найб. Тебѣ ли, който не си веке министръ?

Валп. Останжхъ министръ безъ портфейлъ, за да приподпишж указитѣ, съ които се съставя новото министерство. И сетнѣ —

Извѣстительтъ (влива и подава на Валпола запечатанъ пликъ) Отъ краля, милорде! (Поздравлява и излиза.)

Валп. Небеса!

Найб. Що е то?

Валп. (мъчи се да се засмѣ). Распорежданието, за което тъкмо говорѣхъ.

Найб. (лови го за рѣка). Що ти е? Да не ти е злѣ?

Валп. Не, приятелю, нищо не ми е!

Найб. Дѣйствително, студенъ потъ те избива.

Валп. А какъ другояче? Чакъ до тая минута си мислѣхъ, че ще те прокарамъ, че ще могъ да послужиж на приятеля си. Мъчно е да гледашъ хладнокрѣвно какъ се срутватъ всички надѣжди.

Наиб. Приятелю! милий Роберте, недѣй се грижи хичъ за това; вѣрвай, отказвамъ се отъ всичко! Непискахъ го за себе си, бѣше то зарадъ дъщеря ми, а азъ — азъ съмъ философъ! Ти обаче, ти служишъ твърдѣ страстно на приятелитѣ си. (Стиска му ржката.) Ставай, ставай! само рѣшително! Отивамъ при дъщеря си. (На страна, гледащъ на Валпола.) На, вчера още се съмнѣвахъ въ приятелството и искренността му! Колко съмъ билъ благодаренъ! (На страна, излизаяеки.) Никога небихъ повѣрвалъ, че ме толкова горѣщо обича. (Излиза прѣвъ срѣднитѣ врата.)

Валп. (самъ, сѣда при масата.) Да, туй то, лордъ Хенрихъ първъ министръ; ето указа, съ който се назначава! (Зема перото.) И щомъ подпишж, несъмъ нищо — той ще стѣпи на мѣстото ми! (Захвърля перото.) А пъкъ да поискамъ мѣстото си назадъ! да рекж на краля: То е мое мѣсто, менѣ принадлежи то, върнете ми го — никой отъ цѣлия свѣтъ не може ми го отне. Азъка съмъ, азъ съмъ, който се изключвамъ отъ наслѣдство, който се лишавамъ отъ плода на тридесетгодишна дѣятелностъ и грижи. Но то небива да стане, било би несправедливо! — Да, ще го рекж на краля, ето ме че отивамъ да му го рекж! — (Става, прави нѣколко крачки и пакъ се върща.) Да се направя за смѣхъ, да се изложж на подигравки, а може и — на прѣзрѣние. Понеже сега, както е занятъ съ племянника ми, сега би го прѣдпочелъ отъ всички, сега нищо го не може отклони. И сетнѣ, не сж ли Сундерландовци, които се напрѣгатъ да ме съсипятъ, които се борятъ за остаткитѣ слѣдъ мене? Ами пъкъ кралятъ ако ме отблъсне, то вече не е уволнение, то е немилостъ, отчисление, изгонване! Ахъ! (Сѣда пакъ при масата и зема перото.) Ставай, трѣбва да бжде, трѣбва да се отречж! Но и, прѣдавамъ се на сждбата! То е ужасно!

Несъмъ ли тѣгувалъ двадесетъ пѣти въ живота си за туй, което сега ми е дошло! немолихъ ли самъ за това? нѣма ли почивката слѣдъ толкозъ бури тоже своитѣ привлекателности, своитѣ удоволствия? Нѣма що, ще подпишѣ! (Допира перото на книгата и пакъ се сепнува.) Да подпишѣ самъ прѣждата си! Да подпишѣ въздиганието, славата на противника си! министръ да направя любимеца, който ме лиши отъ благосклонността на господаря ми! Не, не! немогѣ, нещѣ да подпишѣ! Ржката се спира и вдървява, нервитѣ би се покжсали. (Захвърля перото.) Невъзможно! По-добрѣ смъртъ! Ненавиждамъ, проклинамъ го! Всѣки другъ на свѣта — само той да не е!

ЯВЛЕНИЕ 4.

Георги. Валполъ.

Георги (влиза прѣвъ срѣднитѣ врата, имаеки въ ржцѣ женска кърпица за джебъ). Туй е удивително изобрѣтение. (Смѣе се.)

Валп. (гледа да е хладнокрѣвенъ). Кралтъ!

Георги (смѣе се непрѣстайно). Вий тукъ, милий Роберте! дѣ е племянникътъ ви?

Валп. (на страна). Все пакъ той!

Георги. Търсихъ го, за да му раскажѣ една особена шега. Прѣдставете си, че тъкмо влязямъ при кралицата, около която има натрупани множество почтенни дами; една отъ тѣхъ, съ която се разговаряхъ, държеше въ ржката си тази богато обшиена кърпица, която, както ми се стори, има въ доста искусно вжзелче завързано нѣкое писъмце, върху което подхвърляхъ шеги. Отговори ми се, че е отъ графиня де Линдсей, духовита една дама, ученица на Попе. Любопитенъ, искахъ да видя стила ѳ, молихъ да ми бжде позволено да прочетѣ нѣколко редове, обаче

просбата ми се отблъснѣ. Настоявамъ прочее, хващамъ да говоря като кралъ, а дамата се изсмѣ на достолепието ми; и всичкитѣ дами, зачинайки отъ кралицата, присѣдинихъ се на нейна страна противъ мене, така щото трѣбваше да се откажѣ отъ надѣждата, че ще надвия. Обзаложихъ се слѣдователно за една елмазена игла, че писъмцето ще ми бѣде въ рѣцѣтъ прѣди още да се свърши денътъ. Прието. И дѣйствително, пуснахъ се въ обзалагание, безъ да знамъ срѣдствата, чрѣзъ които бихъ можалъ съ честь да исплувамъ. Пажътъ, който слушаше разговора ни, мѣничкѣ славолюбецъ, който е повече кралю наклоненъ отколкото на онѣзъ дами, турва на рѣка оназъ кърпица; неznamъ сега, по какъвъ начинъ е станѣло то, но тъкмо катъ влизамъ въ тоя салонъ, подава ми я съ побѣдоносно лице. (Развързва постоянно вѣзелчето.) По-лошъ е обаче отъ гордиевий вѣзелъ; познава се, че женска рѣка го е увързала. Такива вѣзли умѣятъ само женитѣ да вързватъ!

Валп. Рѣдко слушамъ да се натяква за постоянството имъ!

Георги (сполучи конечно да развърже вѣзелчето). Найсетнѣ, веке надвихме. (Истегля писъмцето, което растворя и показва на Валпола.) И сега можеме да гледаме прозата или по-добрѣ стиховетѣ на леди Линдсейова.

Валп. (на страна, откакъ бѣ погледѣлъ по-напрѣдъ въ писъмцето). Небеса! туй писмо е на моя племянникъ!

Георги. Що виждамъ? (Чете на страна:) „Драга, любезна Цецилио!“ Никакъвъ подписъ — изречения най-нѣжни — настоява за изпълнение на обѣщание. Каква смѣлость! каква дързость! Кой ли се е осмѣлил да пише туй писмо, което тя отъ мене искаше да скрие? Трѣбва да се научѣ! трѣбва да узнае тоя дързостникъ; ще бѣде то обаче негово нещастие!

ЯВЛЕНИЕ 5.

Хенрихъ. Прѣдишнитѣ.

Георги. (съглежда Хенриха). А! приятелю, милий Хенрихо! добръ че сте тукъ! Идете тъкмо на врѣме, трѣбва съ васъ да говоря, да се посвѣтвамъ съ васъ върху една работа, която ме занимава — (оправя се, като вижда Валпола) работи държавни!

Хенр. Мисля, че уйчо ми би можалъ да даде съвѣтъ по-добръ отъ всѣки другъ; па имамъ и право да се извиня, Сире! несъмъ още назначенъ.

Георги. То нѣма нищо, като да сте! (Къмъ Валпола.) Милий Роберте, подписахте ли вече указа, който ви пратихъ?

Валп. Още не, Сире! Искахъ да прѣдложж на Ваше Величество друга форма указъ.

Георги. Както щете; съставете го както обичате Само се постарайте, за да се свърши скоро.

Валп. Небеса!

Георги. Трѣбва сега да говоря съ ваший племянникъ, за да чуя мнѣнието му върху прѣдмѣта, за който ей сега говорихъ, и който тъкмо сега е твърдѣ нуженъ.

Хенр. (живо). За войната съ Испания ли?

Георги (сжщо). Да!

Хенр. Свършихъ вече доклада, който бѣше благоволилъ Ваше Величество да иска по тоя прѣдмѣтъ, и прѣдложихъ го на уйчо си.

Валп. (като зема доклада, който бѣ оставилъ по-напрѣдъ на масата). Слуга, Сире! (Гледа на племянника си, бави се малко да прѣдаде кралю книгитѣ, и сетнѣ казва кралю съ особенъ единъ гласъ.) Тука е! писанъ съ собственната му ржка.

Георги (зема го, безъ да погледне въ него). Добръ!

Хенр. (къмъ краля). Ваше Величество нѣма нито да го погледне?

Георги. Ахъ да! (Погледва го безъ любопитство; изведнѣжъ обаче изненаданъ извиква:) Небеса! що виждамъ? това писмо

Валл. (който видѣ краевата смутня, поглежда още еднѣжъ къмъ краля и къмъ племянника си, та па бързо излиза, додѣто между туй кралятъ крачи напредъ по сцената, постоянно гледащъ писмото).

Георги. Сжщата ржка! то е онъ! какво безобразие! какво прѣдательство! — Тая невѣрница! (Ходи по сцената насамъ нататкъ и съглежда Цецилия, която тъкмо влазя.)

ЯВЛЕНИЕ 6.

Цецилия. Георги. Хенрихъ. По-сетнѣ
извѣстительтъ.

Георги (на страна). Тя тукъ!

Цецил. (къмъ краля). Баща ми, графъ де Сундерландъ, иде на аудиенция, която сте благоволили да му дадете.

Георги (се още разлютенъ). Добрѣ, ще го приемж. (Слѣдъ нѣколко минути мълчание поглежда Хенриха и Цецилия и сема ведната пакъ погледъ долу.) Лорде Хенрихо, искахъ да говоря съ васъ — можъ и прѣдъ госпожицата; припомнямъ си сега, че тя нѣколко пѣти е говорила съ мене въ ваша полза и че е съвършено прѣданна на вашитѣ интереси.

Хенр. Много любезность отъ госпожица Цецилия, а особенно отъ Ваше Величество —

Георги. А ще бжде и още повече, и за да започнж, съвѣтвамъ ви да бждете по-внимателенъ въ бждѣще. Тая заранъ ми повѣрихте само половина отъ тайната си; незнаехъ още тази, която любите. Случайно узнахъ туй. (Цецилия търине.) Да, госпожице,

видите въ какво положение би го докарало безумието му, ако да бѣше паднѣло писмото другиму на рѣцѣ, а не менѣ.

Хенр. Небеса! Но и, когато е позната любовта ми, защо да неоткрѣя прѣдъ Ваше Величество своитѣ намѣрения, своитѣ желанія и надѣждата на цѣлия си животъ? Тя, Сире, тя е, която обичамъ!

Цецил. Що думате?

Хенр. Небойте се отъ нищо; неповѣрявамъ ли се на краля, неповѣрявамъ ли се на господаря си съ тая тайна?

Цецил. Хенрихо!

Георги. А защо му запрѣщавате, милади? люби и любятъ го — каза ми го още озарна, призна го това.

Цецил. Възможно ли е?

Хенр. Накажете ме, госпожице! заслужвамъ туй. Обаче говорееки за това несъмъ мислилъ никога, че би излѣзло на яво вашето име; мислилъ съмъ си, че вѣчно мълчание ще погрѣбе и тайната ми и любовта, въ която ми се заклехте.

Цецил. (прѣстъпя при него). Мълкнете веке — мълчете само!

Хенр. А защо? Боже мой, защо сте тѣй уплашена?

Георги. Неможете ли да се сѣтите? Защото не може да слуша нито да понесе разсѣдка, който я съсипва; защото оная любовъ, въ която ви се е клепа, принадлежи менѣ, менѣ я е дала!

Цецил. Сире, за Божя милость —

Хенр. (разлютенъ). Какъ? оназъ, която сте любилъ —

Георги. Е вотъ тази тукъ!

Цецил. (къмъ краля, съ достолѣние). Стига! стига! Нанесохте ми рана смъртоносна, сега веке нѣма отъ

що да се боя. Изложихъ се на наказание най-ужасно отъ всичкитѣ наказания. Засрамихте ме прѣдъ него, изгубихъ уважението на тогова, когото любя.

Георги. Когото любите?!

Цецил. Да, Сире! Оная свързка, която се осмѣлявате да припомнювате и която съмъ още отдавна сама раскъсала, тазъ свързка, която само славолюбието е уплело — обвинявамъ себе си за нея и срамувамъ се; но любовта, съ която къмъ него се наклонихъ, прави ме горда и голѣмъ се съ нея, бѣше тя възвишена и чиста. Отъ любовъ отблъснѣхъ ржката му, да, отъ любовъ се въспротивихъ на неговото желание — и неказвамъ това, за да се оправдая прѣдъ очитѣ му, за да добия милость отъ него, нито за да спечеля изново любовта му, за която несъмъ достойна и която съмъ изгубила за всегда. Казвамъ го само за себе си, която искахте да унизите, казвамъ го прѣдъ васъ, когото скиптъръ и корона краси — онзи, когото съмъ любила, Сире, е вотъ този тукъ!

Георги. А тая дума произнесохте въ негова щета. Вий двамата, които сте ме мамили —

Извѣстительтъ (влазящъ извѣстява). Графъ де Сундерландъ!

Георги. Нека влѣзе веднага! нека влѣзе!

Цецил. (тича къмъ срднитѣ врата). Ахъ, баща ми! (Излиза, за дано може възбрани входа на баща си.)

Георги. Да, прѣдъ него, прѣдъ очитѣ на всички ще я накажъ, и ето ме отивамъ —

Хенр. (исправя се прѣдъ срднитѣ врата). Не, Сире, Ваше Величество нѣма да иде!

Георги. Позволявате си да ме спирате?

Хенр. Недѣйте ходи да засрамяте дъщеря прѣдъ баща. То не е отмъщение благородно, толкозъ по-малко кралевско!

Геор. и. Дързостнико!

Хенр. Господарь сте на моя животъ, не обаче на нейната чeсть; ако можете това да забравите —

Георги. Незабравямъ подобни докачения и ще ги накажж!

Хенр. (минава прѣзъ сцената). А азъ отивамъ да търся правосъдие.

Георги. Отъ кого?

Хенр. Отъ кралицата!

Георги (тича по него и спира го). Господине! останете!

ЯВЛЕНИЕ 7.

Валполъ. Нѣколцина лордове, придворни личности и висши офицери. Сетнѣ Найборугъ и Маркита. Прѣдишнитѣ.

Валп. (влязъ малко нѣщо по-напрѣдъ отъ другитѣ). Идждъ да прѣдамъ на Ваше Величество указа —

Георги (веза и скъжева го). Който е нула и нищо неструва! Рѣшихъ другояче; ще се научите. (Къмъ офицеритѣ, които стоятъ задъ него, сочи имъ Хенриха.) Господа, земете тогозъ дързостника, който докачи краля си, който се заканваше —

Марк. (влязъещъ съ баща си). Небеса!

Валп. То не е възможно!

Найб. Въ какво злодѣяние е обвиненъ?

Георги (сърдито, гледа да се умири). Неговото злодѣяние —

Хенр. (хладнокрѣвно). Ако се издири, вий сте виноватъ, Сире! Заклевамъ се, че ще мълчж, па макаръ и животъ да ме коштува!

Георги. Азъ тоже! (дохожда на себе си и се обръща къмъ офицеритѣ.) Държете го подъ стража; по-сетнѣ ще

рѣшѣ сждбата му. (гледа наоколо си.) Валполе, Найбо-
руго, вий сте добри и вѣрни служители, и въ тоя
моментъ, когато съмь обиколень отъ прѣдатели и не-
вѣрници, имамъ истински приятели повече отъ кол-
кото всѣки другъ пхть; елате съ мене, послѣдвайте ме!
(Излиза съ тѣхъ прѣзъ срднитѣ врата, и цѣлий дворъ върви
подирѣ му.)

(Нѣколцина солдате назадъ на сцената; офицеринъ, ко-
муто Хенрихъ прѣдава своя кордъ; Хенрихъ въ дѣсеня кжтъ на
сцената, Маркита срдцо него.)

Марк. (грѣперя и сеннува рждѣ настрѣхнжто). Боже
мой! вий въ немилость! затворникъ!

Хенр. (на излизание). То не е най-страшната рана!
но прѣдаденъ, измаменъ отъ оная, която съмь оби-
чалъ —!

Марк. (живо). Що думате?

Хенр. Не е за мене достойна, принадлежала дру-
гиму и всичко помежду ни се свърши!

Марк. (съ радостенъ изразъ, притискащецъ рждѣтъ си на
срддето). Ахъ!

(Офицеринътъ дава знакъ Хенриху, който подава ржка
Маркити и излиза прѣзъ срднитѣ врата, обкржжентъ съ солдате
а Маркита неподвижна стои на дѣсената страна на сцената и го
слѣдва съ очитѣ си, додѣто се затули, и сетнѣ тя излиза прѣзъ
срдни ѣ врата).

(Завѣсата пада.)

ДЪЙСТВИЕ V.

Сжщата декорация.

ЯВЛЕНИЕ 1.

Хенрихъ. Найборугъ.

Найб. Злѣ отива вашата работа, приятелю. Могаж още отъ напръдъ да ви го кажж. Бѣхъ тамъ, бѣхъ свидѣтель на королевия гнѣвъ.

Хенр. А пъкъ ей сегичка ми тъкмо олекчихж затвора. Моя затворъ е само околността на палата и неискать друго отъ мене освѣнъ *слово твърдо*, честна дума, че нѣма да излѣзж.

Найб. Чудно ми е, защото прѣди два часа кралтъ бѣше почти като бѣсенъ. Незнамъ що сте му сторилъ, ще ви кажж обаче, което видѣхъ и чухъ. Щомъ излѣзохме изъ салона, който бѣше пълнъ съ хора, каза кралтъ съ остръ тонъ: „Извинете, милорде, имамъ нѣщо да говоря съ господина Найборуга, съ него на самѣ.“ Оттеглихме се слѣдователно съ краля на самѣ въ кабинета му. Казва ми той: „Сѣднете, сѣднете.“ Сетнѣ развълнуванъ расхожда се насамъ нататкъ, сѣда, пише, звони. „Лорде канцлере!“ Този бѣ тъкмо въ салона. Та па се обърща къмъ мене“. „Сега бихъ обичалъ да говоря съ васъ и то върху избора на новий министръ.“ — „Мислѣхъ, че Ваше Величество е веке рѣшило!“ — „Знаете ли го?“ — „Не, Сире, знамъ само, че Ваше Величество е благоизволило да подпише указа“. — „Него го азъ пакъ скжсахъ“. И ходи пакъ насамъ нататкъ. — Стоя постоянно и чакамъ. При туй обаждатъ, че иде Валполъ. „Неискамъ да го видя,“ дума кралтъ; но

едвамъ що изрече тия думи, ето уйчо ви се яви на прага на кабинета. „Идж“, казва, „да услужж на Ваше Величество; не е възможно да сте изволилъ да напишете заповѣдта, която ей сегичка видѣхъ у лорда канцлера“. — „Написахъ я и искамъ да се изпълни! Лордъ Хенрихъ забравилъ почетъта, която дължи къмъ мене, закани ми се. Позволи си да ме докачи. Който се осмѣли да го защитава, и той е виноватъ.“ — „Е пъкъ, дайте и мене подъ сѣдъ; идж да го защитж“.

Хенр. Бѣдний уйчо!

Найб. „Да, Сире,“ прибави, „неможе да се лиши единъ порядоченъ офицеринъ отъ титла и чинъ за такова прѣстѣпление, каквото *той* си е позволилъ.“ — „Неговото прѣстѣпление!“ раскрѣщя се кралятъ, „знаете ли го?“ — „Да, Сире, и ако искате, ще ви го кажж!“ — „Тихо, милорде!“ искрѣщя кралятъ сърдито. Сетнѣ ми дума: „Приятелю, милий Найборуго! имахъ съ васъ да говоря нѣщо; по-сетнѣ, подирь малко ще се разговоря съ васъ върху намѣренията си.“ — Покланямъ се слѣдователно, както можете лесно да си прѣдставите, и излизамъ; но едвамъ що затворихъ вратата, избухнж изново буря. Говорѣхж и двамата изведнѣжж; познахъ гласа на Валпола: „Да, ще го защитавамъ, па макаръ и още еднѣжж ме хвърлите въ тъмница, както станж веке единъ пѣтъ!“ — Па нечухъ веке нищо.

Хенр. Благородний уйчо! крачи къмъ своята пропастъ, стоваря възъ себе си кралевня гнѣвъ за едно нѣщо, което неможе да се защитава.

Найб. Ей го, тука е!

ЯВЛЕНИЕ 2.

Валполъ влиза прѣзъ срѣднитѣ врата. Посетитѣ извѣстительтъ. Прѣдишнитѣ.

Хенр. Драгий уйчо!

Валп. Успокой се. Отива добръ работата; поне си веке свободенъ!

Хенр. Що думате?

Валп. Имахъ съ краля остъръ разговоръ.

Хенр. Научихъ се.

Валп. Който се твърдѣ злѣ свърши. Негово Величество неискаше нищо да чуе; но азъ постоянствувахъ на своето, па и прѣдъ сѣдиитѣ даже бихъ го повторилъ, че сме въ Англия свободни — (полугласно, за да нечуе Найборугъ) свободни, и когато даже искаме да отнемеме кралю любовницитѣ!

Хенр. Уйчо!

Валп. При тия думи ме остави да излѣзъ изъ кабинета му. Мислѣхъ, че нѣма веке, че всичко е изгубено. Обаче у краля, който гледа на честь, все се намиратъ срѣдства за помощъ. Така и станж. Минжж се два часа и слѣдъ като изчезнж първата буря, кралятъ се укротилъ, размислилъ си всичко, разсѣдилъ, че би небилъ моя съвѣтъ лошъ — и ето ти го, праца ми писъмце съвсѣмъ хладнокрѣвно наистина и лаконическо, съ което обаче те освобождава отъ затвора и заповѣда да се обречешъ съ честна дума, че нѣма да напустнешъ палата прѣди да се мъркне.

Найб. Туй отлично!

Валп. Въ това писъмце имаше притворено и друго едно, на което съдържанието незнамъ — за тебе, Найборуго; на ти го.

Найб. Дай го тукъ! (Отваря го, трѣперя и чете развълнуванъ.)

Валп. (беспокойно). Но що?

Найб. Ахъ, приятелю!

Валп. Какво станжло?

Найб. Остави ме да свършж. Колко добъръ кралъ!
(Чете:) „Като взехъ прѣдъ видъ всичко, що забѣлѣ-
жихъ и що ми Валполъ съобщи, виждамъ, че въ васъ
могъ да имамъ пълно довѣрие. Прося отъ васъ го-
лѣма услуга! Дойдете, чакамъ Ви!“

Валп. Туй какво ли значи?

Найб. Лесно ще се сѣтишь. Нищо неможе се,
сравни съ моята радостъ! и не толкова за чина, нѣщо,
което е, разбира се, твърдѣ честно, не толкова за чина,
признавамъ се, колкото за нѣщо съвършено друго. Вижъ-
твоя племянникъ е въ немилость, азъ съмъ въ бла-
гволение; ще станж министръ, и отъ това слѣдва
че могъ въ бѣдѣще да се надѣвамъ за извѣстна *сва-
товщина*, за която другояче небихъ смѣялъ ни да
помисля.

Хенр. Таково щастие не ми е писано. (Полугласно
къмъ Найборуга.) Несьмъ азъ, когото тя любн.

Найб. (живо, но шепне). Вий сте!

Хенр. Неможе да бѣде!

Найб. Исповѣда ми се тя, менѣ, на своя баща!

Хенр. (развълнуванъ). Маркита! Да, дѣйствително
— нейното развълнувание — (Пристѣля къмъ Найбору-
а, който тъкмо прѣминж прѣзъ сцената.)

Найб. По-сетнѣ, сетнѣ; кралътъ ме чака, а и
трѣбва да поблагодаря на отличния си приятелъ, ко-
мута съмъ за всичко туй обяванъ. (Къмъ Хенриха, сочи
Валпола.) Вий и незнаете, все що е за мене напра-
вилъ; то е побѣда на приятелството! и ако азъ до-
стигнж власть, върху което не се съмнѣвамъ веке —
то е негова заслуга!

Хенр. Какъ тѣй?

Найб. Въобразете си, че тая заранъ имахме про-

тивникъ, опасенъ врагъ, когото Сундерландовци прѣпоръчвахахъ —

Валп. (извѣява отвращение). Найборуго, моля ти се —!

Найб. Не, не, сега искамъ и ще говоря. Несъмъ неблагодарникъ, неискамъ да крия услугитѣ, които си ми направилъ; ще ги разглася по цѣль свѣтъ. (къмъ Хенриха.) Бѣше той членъ отъ камарата на лордоветѣ, нѣкой-си лордъ — младъ човѣчець — неизвѣстенъ, безъ опитность; тѣй поне съдеше за него Валполъ, който ми каза туй, понеже азъ го и не познавамъ, та за туй се и несърдя на него. Приличаше обаче, като че ли кралтъ го обича, гаче го подкрѣпя, гаче му бѣ наклоненъ.

Хенр. Небеса!

Валп. (иска да прѣкъсне рѣчта на Найборуга). Но моля те —

Найб. (къмъ Валпола). Видѣхъ у тебе указа вече подписанъ и мислѣхъ си, че веке всичко е свършено. (къмъ Хенриха.) Но то небило тѣй! неоставилъ се тѣй лесно Валполовий приятель да го поразятъ и удвоилъ своето усилие; незнамъ сега, какъ подемнѣлъ туй, но подемнѣлъ го тѣй основно, маневрътъ му билъ тѣй сполученъ, щото подиръ нѣколко часа любимецътъ бѣ сваленъ —

Хенр. Туй вий, уйчо!

Валп. Да, азъ! обаче —

Найб. (смѣе се). Ти си ми каза право, твърдо: „азъ ще го смѣкнѣ!“ Каква прѣданность, каква искренность! Тѣй се служи то на приятели! и ако се домогнѣ нѣкога на нѣкоя власть, ще си земѣ тебе за примѣръ, заклевамъ ви се и на двамата, ако-ли пѣкъ не сполучѣ —

Извѣстителтъ (влазя). Негово Величество чака сира Найборуга въ кабинета си.

Найб. Кралътъ ме чака! С' Богомъ, с' Богомъ! Ще дотърчъ да ви извѣстя кралевото рѣшение. (Излиза прѣвъ срѣднитѣ врата.)

Хенр. (слѣдъ кратко мълчание гледащецъ на Валпола, който отвраща очи). Немогъ го повѣрва туй, което сега чухъ; или му съмъ злѣ разбралъ, или се лъже. Вий, уйчо, би ми билъ тѣй послужилъ? То не е и възможно! Говорете, вамъ единствено ще повѣрвамъ.

Валп. Така е, право ти каза.

Хенр. Боже Вишний!

Валп. Защо бихъ се прѣдъ тебе прѣструвалъ? Тая заранъ те обичахъ, бѣше ми отъ всичко най-много милъ: ти се отклоняваше отъ властѣта и славата, която ти прѣдлагахъ — а азъ те теглѣхъ къмъ нея съ вся сила. Онова блѣскѣво и опасно положение, което напустнѣхъ, положение — което всѣки желае — азъ ти го намѣрихъ, азъ ти го дадохъ!

Хенр. То е истина.

Валп. Но, щомъ го видѣхъ въ твоитѣ рѣцѣ, немогъ ти исказа, какво ми станъ; приятелството ми къмъ тебе исчезваше толкозъ повече, колкото повече твоята власть растѣше; туй е чувство, на което немогъ да надвия. Бѣхъ ревнивъ! Видишъ, Хенрихо, кралевата благонаклонность е имотъ, който не може да се дѣли; тя е като нѣкой прѣдмѣтъ, който обичаме, който не можемъ да гледаме въ чужди рѣцѣ, даже и когато го ненавиждаме, даже и когато го изоставиме. Отстъпилъ ли би ти своята любовница на приятеля си, макаръ и на най-добрия, макаръ на брата си? Никога! Ти би го мразилъ! Тѣй станъ и съ мене, станълъ ми си омразенъ.

Хенр. Възможно ли е?

Валп. (развълнуванъ). Да! Додѣто съмъ живъ, небива никой да пипне моя имотъ, никой небива да ми

отнеме мѣстото, което съмъ си спечелилъ съ работа и и мъжи тридесетгодишни! Костувало ме е твърдѣ много, та немогѣ токо тъй лесно да го оставя. А който и да се прѣврѣчи на пѣтя, за да ми прѣпятствува, който-и-да-е, приятель или неприятель, който би поискалъ да спре кервана на щастието ми, той ще бжде сгазенъ и распокжсанъ.

Хенр. Боже Вишний!

Валп. (пристъпва при него). Хж! уплашихъ ли те? чудишъ ли се на това, което чувашъ? неможешъ ли да разберешъ силата на ревнивостъта, която, вмѣсто колкото по-старѣе би трѣбвало повече да ослабнува, а тя напротивъ добива нови сили? Но пъкъ и тя е едничката страсть, която ме е освоила; никога не съмъ ималъ друга; остави си ми я, незавиждай ми я — прави човѣка тъй нещастенъ! Никога несъмъ позналъ измамата на наклонността, женска любовъ никога не е поклатила сърдцето ми, никога несъмъ билъ любенъ и никога несъмъ никого любилъ!

Хенр. Бѣдни уйчо!

Валп. Ахъ! ти ме мразишъ!

Хенр. Не, съжалявамъ ви!

Валп. Право имашъ; защото откакъ поразихъ неприятеля, който ми противостоеше, приличамъ на войникъ, на когото яростъта се умирява слѣдъ свършването на битката, и моя гнѣвъ изчезнува заедно съ оногова, който го е възбудилъ. Срамно е за мене, срамувамъ се за своята лудория, ядъ ме е на моята побѣда и гледамъ всичко да се заглади. Тебѣ на примѣръ, тебѣ, когото свалихъ, подадохъ ти пакъ ржка помощна, приятелството ми пакъ ти се завърнж, и побързахъ да те защитж прѣдъ краля. Омаломощихъ, удушихъ отмѣстителността му, гнѣвътъ му, а може и немилостъта; защото сега пакъ те обичамъ, ти си си

пакъ мой синъ, прѣлюбезенъ мой племянникъ! Искай ми богатство, крѣвта ми — ще ти я дамъ; но власть! напраздно бихъ се опитвалъ, то надминава силитѣ ми! Видишь, Найборугъ, старий тозъ приятель, мжжъ честенъ, толкозъ малко опасенъ — и пакъ, въ тая минута, да си кривя устата и да се прѣструвамъ както щж, въ тая минута го мразя. Това довѣрие, онуй приятелство, съ което кралтъ го е почелъ, прави ми го върлъ неприятель, и противъ волята си търся веке въ духа си срѣдства, за да го смжкнж. (вижда, какъ Хенрихъ дава знакъ.) Мълчи, той е тугъ!

ЯВЛЕНИЕ 3.

Маркита. Найборугъ. Прѣдишнитѣ.

Найб. (води Маркита подъ ржка). Ела, дщерко, ела, да се махнемъ отъ тука!

Хенр. Какво има?

Валп. Не си ли министръ?

Найб. Азъ? свърши се веке!

Валп. (съ радостъ). Небеса! (Пристъпя приятелски при Найборуга и му стиска ржка.) Приятелю, бѣдний приятелю!

Хенр. Какво станжло?

Валп. Каква услуга искаше кралтъ отъ тебе?

Найб. Ти си го не би ни помислилъ! Искаше да се научи отъ мене, да-ли силитѣ и здравieto ти сж дѣйствително толкозъ съсипани, както бѣхъ реклъ. Па ме проси — но туй трѣбва да бжде най-строга тайна, за да неличи като че произлиза то отъ него — проси ме, да те прѣдумамъ, за да си земешъ назадъ заявлението за оставката.

Валп. (живо). Истина ли?

Найб. Неплаши се! отблѣснжхъ това искание. Какъ мож да те изложж на нова опасностъ, да съсипя живота на приятеля си? Казахъ му, че само грижата за намѣстникъ изново те приготви за побо-

лявание, (къмъ Хенриха) и то е истина, (къмъ Валпола) и че го изисква слѣдователно твоя интересъ да се немжчишъ веке съ министерски главоболія. При туй забѣлѣжихъ, че нѣкакъ се намържди, че се разсърди; па каза вкратцѣ: „Да неговоримъ веке за туй; трѣбва да се работи безъ Валпола, избрахъ веке!“ — На туй пристѣпихъ, мнѣкамъ нѣколко думи благодарителни. — „Вий, докторе? прѣдполагате си, че би ми нѣкога минѣло прѣзъ ума за васъ?!“ искрѣща на мене и обърнѣ ми гърбъ. Останѣхъ замаянъ, съсипанъ, засраменъ; и пакъ кралтъ остро прибави: „Добрѣ, добрѣ, неспирамъ ви веке!“ То значеше толкозъ като да бѣ реклъ: идете си! Можалъ ли би нѣкой да си мисли, че бихъ останѣлъ тамъ макаръ единъ мигъ, че бихъ чакалъ, като ония лудетини, славолубивитѣ дворяне, да се сипятъ върху ми докачения и всевъзможни кралевски въртоглавщини — азъ, мѣжъ свободенъ и независимъ! Чортъ, никога! (къмъ Валпола.) Право имаше ти тая заранъ, дѣто искаше да напустнешъ двора; да отидеме заедно. Да, па минутата ще се махнѣ отъ тукъ съ дѣщеря си — (пристѣпѣ при Маркита) съ бѣдното си чедо, (къмъ Хенриха) защото, както виждате, сега е всичко, което ви казахъ —

Марк. Какъ, тате?

Найб. (къмъ Маркита). Нищо, нищо! (къмъ Хенриха.) Забравете го туй!

Хенр. (живо). Никога! (гледашецъ на Маркита.) Но дайте ми поне врѣме, за да се удостоя за тая честь.

Валп. (Ходи насамъ нататѣкъ). Кралтъ! (Исправя се на дѣсно.)

ЯВЛЕНИЕ 4.

Георги. Прѣдишнитѣ,

Георги (влазя замисленъ и крачи напрѣдъ по сцената; като съглежда Найборуга учтиво го поздравява). Извинете,

милией Найборуго, че ви испратихъ тъй неучтиво. Вървайте, че кралевската признателностъ никога нѣма да забрави вашитѣ старания, вашитѣ съвѣти — и макаръ че бѣхж безплодни нашитѣ опити у вашия приятель —

Валп. (пристъпва напредъ). Сире —

Георги. Доволно, Валполе! неналягамъ веке; избрахъ веке. (Умълчава се, та па се обръща къмъ Хенриха.) Лорде Хенрихо, постѣпихъ съ васъ несправедно.

Хенр. Ахъ, Сире!

Георги. (изрично). А така сѣщо и съ други. Ще се опитамъ да се заглади туй. Графъ де Сундерландъ оставя днесъ Англия; отива съ цѣлото си семейство за ХанOVERъ, гдѣто съмъ го назначилъ главенъ управителъ.

Хенр. Познавамъ въ тѣзъ работи краля си!

Георги. Кolkото се касае до васъ, милорде, четохме доклада, който написахте за работитѣ на нашето кралевство и за войната съ Испания. Убѣдени въ вашитѣ дарби, както сме били и по-прѣди въ вашата вѣрностъ и откровенностъ, искаме въ вашата личностъ да замѣниме дълговрѣмненната и славната служба на уйка ви, а понеже при всичкото наше натуквание той се отрича отъ длѣжността си, и понеже за голѣмо и доказано наше съжаление съ нищо веке не можеме да го задържиме въ нашия дворъ, то назначаваме васъ министръ вмѣсто него.

Валп. (проевлява гнѣвъ, който обаче на минутата потуля).

Найб. Небеса!

Хенр. (погледне на Валпола и обръща се пакъ къмъ краля). Моля Ваше Величество да благоизволи да не Му се зловиди; но немогъ да приемъ тая длѣжностъ.

Георги. (живо). Възможно ли е то!

Хенр. (подаваеки Валполу ржка, шпине). Да, уйчо, за да си запазя за всегда вашата любовъ. (Къмъ краля.)

Неприемамъ, Сире, въ вашъ интересъ; могъ, слава Богу, да ви прѣдложж за туй мѣсто по-добръ отъ мене.

Георги. Що думате?

Хенр. Молихъ отъ озарна уйчо си тѣй настоятелно, тѣй усилно, щото сполучихъ да го прѣклоня, за да се жертвува и за напрѣдъ за благо на държавата! захвърля почивката, за която жьдуваше, зема назадъ заявлението си за оставката и готовъ е да си остане на длъжността.

Георги. Възможно ли е! на вашитѣ молби слѣдователно оставамъ признателность дълженъ за пожертвованияето на уйка ви! (Къмъ Валпола.) Милий Валполе, никога нѣма да забравя туй възвишено доказателство за приятелството и прѣданността ви!

Валп. Ваше Величество го желае туй, трѣбва слѣдователно да нарамя оковитѣ, за които едно врѣме толкозъ жьдувахъ и които сега немогъ да сломя.

Найб. (пристѣпя при Валпала). Но милий приятелю, ти туй неможъ го мисли искрено; обзалагамъ ти се, че до една година ще умрешъ.

Валп. Може! (На страна.) Ще умрж обаче като министръ!

(Завѣсата пада).

Двѣ думи. Тая драма е прѣведена отъ ческия прѣводъ на господина Vojta z Brno. Добъръ ли е прѣводътъ ми или не — това е работа на критиката.

Прѣв.

